

nt

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 37 16. septembra 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

V Selah nič novega
stran 2

Konec sanj, ki so
postale resnica
stran 3

Izseljenski dan
v Bilčovsu
stran 3

2. sveški
slikarski teden
stran 5

75-letnica
Bognarjevega očeta
stran 6

KPD „Planina v Selah

vabi na

Folklorni popoldan

V OKVIRU 80-LETNICE ORGANIZIRANE
KULTURNE DEJAVNOSTI V SELAH

v nedeljo, 19. septembra 1982, ob 14.30 uri
v Farnem domu v Selah

Na sporedu je pristna SELSKA OH CET,
poleg tega pa še vrsta prekmurskih,
gorenjskih in koroških plesov z originalnimi
narodnimi nošami.

Ob Wagnerjevem pismenem odgovoru:

Kdaj opomin tistim, ki kvarijo našo mladino?

Letos v začetku leta so slovenski učitelji izrekli s protestnim pismom, naslovljenim na deželno vlado, vso podporo žitrajškemu šolskemu ravnatelju Francu Kukovici. V demokratični državi je demokratična pravica, da tisti, ki vidi, da se komu zgori krivica, to tudi pove in obsodi in zahteva, da se ta krivica popravi. Nič drugega učitelji niso naredili. Niso izkoristili samo svoje demokratične pravice, izpolnili so svojo državljansko dolžnost.

Človek bi mislil, da bo kaj takega v uteho tistim, ki vedno in povsod veliko o demokraciji in zreli politični zavesti prebivalstva govorijo in na podlagi te politične zrelosti utemeljujejo svojo oblast. Saj se neprenehno sklicujejo na to, da jih je ljudstvo izvolilo, da jim je izročilo svoje zaupanje in svoje ho-tenje. Človek bi torej mislil, da so pozorni in kritični državljani oblastnikom samo vzrok radosti in posebnega veselja.

Tega ne bi mogli trditi o pismenem odgovoru, ki ga je poslal deželni glavar Leopold Wagner podpisnikom protestnega pisma v zvezi s škandaloznimi žitrajškimi dogodki. Škandalozne so tudi razne Wagnerjeve formulacije v odgovoru. Tako so npr. že v prvem odstavku namigavanja v zvezi z avstrofašistično „stanovsko državo“ („Ständestaat“, 1934—1938). Mar hoče Wagner s takim namigavanjem poriniti učitelje, ki so si upali podpisati protestno izjavo proti storjeni krivici, v jasno zaznamovani politični kot?

Mar hoče Wagner očitati vsem tistim, ki jih zaskrbljuje naraščajoča nacionalistična nestrpnost proti vsemu slovenskemu na Koroškem, da vidijo v manjšinski politiki „vozilo“, s katerim bi mogli povečati svoj sloves? Ali Wagnerja na skrbi-jo bolj morebitne posledice kratkovidne politike oblastnikov, ki vidijo v demokratičnem naročilu zgolj sredstvo, da si zagotovijo stran-arsko večino in oblast?

Le čemu Wagnerjevo naročilo podpisnikom, naj povsod tam, kjer sami odgovarjajo, vplivajo pomirjevalno in tako prispevajo, da se mirni razvoj v deželi nadaljuje. Pa menda Wagner ne vara samega sebe, da je to, kar na Koroškem doživljamo, v resnici mir oz. miren razvoj. Pa menda kot najvišji predstavnik dežele ne misli, da je tak razvoj zdrav, če jo dobijo po glavi

ljudje, ki se zavzemajo za osnovne človekove in življenjske pravice narodne skupnosti, ki je postala manjšina.

Čemu Wagnerjevo poudarjanje, da je bila „izjava“ oz. „protestna nota“ „razmnožena“ (hektographierte Erklärung, „hektographierte Protestnote“)? Taka diskvalifikacija, pa čeprav jo podpiše deželni glavar koroški sam, tudi ne more

Zadnjo soboto se je končal 2. sveški slikarski teden (glej stran 5).

spraviti upravičene protestne izjave v tisti kot, v katerem bi jo deželni glavar rad videl.

Kvalifikacija je le bolj dejstvo, da morda zveni iz pisma vsaj rahel zvok po morebitni grožnji. Ugotovil je deželni glavar naslov podpisnika, čeprav je trajalo nekaj časa. („... aber es hat eine Zeitlang gedauert, ehe ich in die Lage versetzt war, auch Ihre Anschrift zu eruieren). Slovenski učitelji naj se koj zavedajo, da predsednik najviš-

je deželne šolske oblasti ugotovi in zve vse. Naj zaradi tega pustijo take politične stvari in naj rajši poučujejo.

Morda bi se pa Wagner v svoji šolski funkciji kdaj pobrigal tudi za to, kako nekateri koroški „zaslužni šolski možje“ vzgajajo mladino v spoštovanje do soseda v deželi in v mirno sožitje obeh narodov. Verjetno bi bilo ob primerni skrbnosti šolskih oblasti dosti manj strupenosti na Koroškem.

Kdo se predstavlja...

Kultura po Wagnerjevem okusu...

Letos poleti je kulturni referat koroške deželne vlade, čigar šef je deželni glavar, poplaval deželo s tremi različnimi velikanskimi plakati, ki naj bi obiskovalcem in domačinom zabičali, kako lepa je Koroška in da je tu mogoče najti prijatelje.

Ta plakatna akcija pa ni povsod naletela na prijateljstvo — mnogo deželanov je mnenja, da bi ogromne vsote denarja, ki so jih požrli ti plakati in jih je plačal davkoplačevalec, bilo mogo-

če tudi bolj smiselno uporabiti. Eden tistih, ki ni mislil v wagnerijanskem smislu in se je poslužil zajamčene svobode mnenja, je bil mag. Janko Merkač, vodja Katoliške prosvete. Dne 25. 7. 1982 je objavil v Kärntner Kirchenzeitung pismo bralcev, v katerem pobara, če je Koroška res permanentna deželna razstava. Njegovo pismo je zelo kritično in stvarno in v njem je pobude deželnega glavarja požokal. Vrhovni deželni kulturnik

in glavar se je očitno čutil hudo opeharjenega in oskrunjenega v svoji časti in je zato 29. avgusta v istem časopisu odgovoril Merkaču. Pod naslovom „Polemika, ki jo z zdravim ogorčenjem zavračam“ (kaj je bolno oz. nezdravo ogorčenje, ni povedal), je deželni glavar trdil o Merkaču, da ga na kulturnem področju nihče ne pozna in da se poslužuje neresnic.

Dr. Robert Saxer se je ob tem Wagnerjevem izlivu zamislil (če piše deželni glavar Wagner, se pač človek že moraš — hočeš/nočeš — zamisliti) in je nam poslal svoje misli v obliki pisma, ki ga tu močno skrajšanega objavljamo.

„Kulturni referent dežele Koroške, deželni glavar Wagner, piše v Kärntner Kirchenzeitung z dne 28. 8. 1982, o nekem sodelavcu pri izobraževanju odraslih: „a tega gospoda Merkača na kulturnem področju nihče ne pozna“. Jaz sem tak nihče in poznam mnogo nihčejev, ki Jan-ka Merkača, referenta za izobraževanje pri Katoliški prosveti poznajo in spoštujejo. Ko sem še vodil Katoliško prosveto, je bil eden mojih najboljših sodelavcev, ki je opravil odlično iz-

obraževalno in kulturno delo in ga tudi še naprej opravlja, predvsem za koroške Slovence. Njegove misli o alternativnih kulturnih prireditvah so zmeraj zelo spodbudne. Zato ni čuda, da je na dobrem glasu v vseavstrijskem izobraževanju odraslih. Tudi tam je mnogo nihčejev. Treba je reči, da njegovo ime, prav tako tudi imena vseh ostalih delavnih Korošcev, do sedaj ni bilo na velikih plakatih; manjka mu, kot tudi tistim, ki opravljajo svoje delo v zatišju, očitno tistih nadvse marljivih sodelavcev (zaradi svojega imena na plakatih se Wagner izgovarja v tem pismu na svoje nadvse marljive sodelavce — op. ured.). Nadalje piše dr. Saxer: „Gospod deželni glavar piše, da noče polemizirati. In dejansko. Pokazal je imenitnost in zadržanje in je Merkača in njegove izjave zasul z besedami kot: ‚perfidno‘, ‚zahrbno‘, ‚gnusno‘, ‚sovražnost‘, ‚zlobnost‘, ‚popačenja‘. Pri teh besedah se neha vsaka ironija.“

„Hujše je,“ tako Saxer, „da nekdo, ki se imenuje ‚deželni glavar za vse Korošce‘, govori javno o nekem Korošču v taki obliki, ki vzame vsakemu demokratičnemu Avstrijcu sapo; da neki kulturni referent nič ne ve o delovanju aktivnega in zmognega sodelavca v koroškem kulturnem življenju in mu to celo (Nadaljevanje na 2. strani)

Prijavite otroke k dvojezičnemu pouku!

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše
Janko Kulmesch

V zadnji številki NT smo poročali o „zgodovinskem“ sklepu selskega občinskega odbora: na predlog EL Sele so občinski očetje sklenili soglasno, da postavijo na celotnem občinskem območju dvojezične napise brez popačenih krajevnih oznak „Sele-Frajbah“ in „Sele-Fara“.

Vesililo nas je, da so socialistični občinski odborniki glasovali za ta pametni predlog in s

oznakami. Štiri leta smo morali čakati na ta trenutek, pa smo ga k sreči le doživeli.

Pa ne samo to. Če že trdijo nekateri zagovorniki selskih socialistov, da obstaja ta sklep že štiri leta, da ne pomeni torej zadnji sklep selskega občinskega odbora nič novega — zakaj potem še danes ni dvojezičnih napisov v celi občini? In to po 4 letih! Saj socialisti imajo potrebno

V Selah nič novega?

tem dokazali strankarskim kolegom v občinah Bilčovs in Žitara vas, da je pamet boljša kot žamet. Zato se tudi nismo spuščali v polemiko, kdo je kaj „prispeval“ za postavitev dvojezičnih tabel, ki v resnici še danes ne stojijo na celotnem območju občine Sele.

Smo pa le prisiljeni pojasniti nekatera dejstva, potem ko smo brali v nekem slovenskem tedniku, da je v Selah po zadnji občinski seji ostalo baje vse pri starem.

Taka trditev že zato ne drži, ker se je selski župan s pomočjo drugih socialističnih odbornikov doslej vedno izrekel za popačene krajevne napise „Sele-Frajbah“ in „Sele-Fara“. Bilo je potrebno, da je EL ponovno stavila predlog o postavitvi dvojezičnih napisov: tako je tudi socialistična frakcija spoznala, da ne moreš v Selah postaviti dvojezičnih tabel s popačenimi

večino v občinskem odboru. Zakaj je bil potreben zadnji predlog EL Sele, da se zganejo glede dvojezičnih napisov tudi socialistični odborniki?

Pa so se na zadnji občinski seji le zganili, s tem, da so skupno z EL Sele glasovali za postavitev dvojezičnih tabel brez popačenih krajevnih oznak. Če bi EL ne stavila tega predloga — kaj veš, kako dolgo bi še morali čakati na ta pametni soglasni sklep...

Sicer pa: čeprav prisiljeni, da pojasnimo nekatera dejstva, nočemo prezreti gotovo bolj važnega vprašanja — namreč, da se dvojezični napisi zares postavijo. — In to čimprej. Skupno moramo skrbeti za to, da bo Urad zveznega kanclerja kar se da hitro odločil pozitivno o spremembi odredbe.

Mar hočemo čakati še 4 leta...?

V Galiciji razpravljali o požarih — EL predlaga nujnostne ukrepe

Kako pripraviti civilno prebivalstvo na požar? O tem je razpravljaj včeraj zvečer občinski svet v Galiciji, ko so obravnavali predlog mandatarja EL Jožeta Uranka. Občinski odbornik EL Jože Urank je namreč predlagal, da namestijo v vseh vaseh občine, kjer stojijo hidranti, še posebne priprave, v katerih se naj za primer požara hranijo tudi vodne cevi.

Kot je argumentiral občinski odbornik Urank, naj bi priprave namestili za primer, da prostovoljna požarna bramba ne more priskočiti na pomoč. V posebnih težajih pa naj bi šolali vaščane vsaj za prvo pomoč v primeru požara.

Galicija ima samo prostovoljno požarno brambo in lahko bi se zgodilo, da izbruhne požar čez dan, ko so gasilci v službi. Vsaj za tak primer bi moralo biti prebivalstvo pripravljeno. V odgovoru

na predlog je dejal župan Josef Wutte (ÖVP), da v okraju Velikovec takega primera še ni. To argumentacijo sta močno zavrnila EL ter SPÖ, odborniki obeh frakcij so našli vrsto primerov iz velikoveškega okraja, da so dodali hidrantom še cevi in jih hranijo pri hidrantih.

Z absolutno večino, ki jo ima župan, je v odgovoru predlagal, da se predlog da v dodatno obravnavo požarni brambi. Temu predlogu sta se pridružili tudi EL in SPÖ.

„Pričakujem razumevanje od požarne brambe, da bo podprla moj predlog, predvsem pa, da bo privedla tečaje za civilno prebivalstvo“, je v odgovoru dejal odbornik EL Jože Urank, in zahteval, da tudi pregledajo že obstoječe hidrante, saj je na isti seji dejal podžupan Werner Kuster (ÖVP), član požarne brambe, da pri požarni vaji več hidrantov sploh ni funkcioniralo.

Hkrati bo treba končno rešiti vprašanje, kdo je v občini sploh zadolžen, da nadzira funkcionalnost hidrantov. O tem si v občini še niso na jasnem.

Na isti seji so soglasno sprejeli tudi podpori ÖVP-jevski in socialistični zvezi penzionistov; obe bodo podprli v višini 3000 šilingov. Za snaženje občinskega urada in mrtvašnice so nastavili Marijo Tscherteu iz Krjanc. Soglasno je bila opuščena tudi javna občinska telefonska govornica v gostilni Piskernik v Klančah, ker zdaj stoji telefonski avtomat ob cesti pred gostilno.

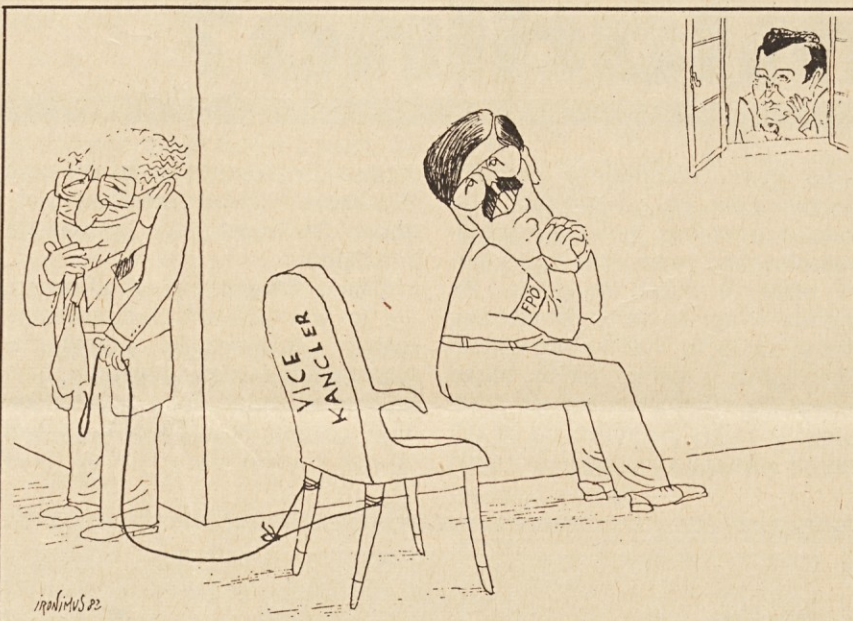
Kdo se predstavlja...

(Nadaljevanje s 1. strani)

javno očita. Merkačev komentar o kulturi v Kärntner Kirchenzeitung je način kritike, ki jo v avstrijskem časopisu dnevno zasledimo. In če bi bila Merkačeva kritika neupravičena, kljub temu ne smemo dovoliti, da nosilec politične oblasti nekoga tako diskvalificira s terminologijo, ki ogroža osebno in poklicno eksistenco prizadetega. Treba se je vprašati, kako je pravzaprav z demokracijo v deželi.

Merkačev komentar je bil pogumno dejanje in važen prispevek k že davno potrebnemu diskusiji o delovanju kulturnega referenta.

K tem stvarnim in globokim mislim dr. Saxerja ni več kaj dodati. Radi bi pa le povedali, da so ti plakati naenkrat izginili in jih je danes le še na kaki zakotni reklamni deski mogoče zaslediti. Pa mar le niso našle prijateljev?

Kdo bo (vice)kancler?

Karikatura: „Die Presse“/Ironimus

O „zaščiti“ zatiranih narodov in manjšin

Ne obstaja nikakršna mednarodna organizacija za reševanje in ohranjanje ogroženih narodov in manjšin

Vedno spet beremo in slišimo o nevarnosti iztrebljanja raznih živalskih vrst. Obstaja celo mednarodna organizacija za reševanje in ohranitev ogroženih živalskih vrst. Na svetu pa je tudi na stotine narodov in manjšin pod tujo oblastjo, ki jih je obsodila na izginotje. Vendar v tem primeru ne obstajajo nikakršne mednarodne organizacije za reševanje in ohranitev ogroženih narodov in manjšin. O tem vprašanju objavljamo prispevek, ki smo ga brali v tržaškem »Novem listu«.

zapustijo oziroma poženejo na cesto. Nedavno je bil dnevni tisk tudi poln vesti o kitih, katerim grozi iztrebljenje zaradi pretiranega lova nanje, pri čemer nosijo sramotno zastavo kot najhujši pobijalci kitov pripadniki tako kulturnega naroda, kot je norveški. Še bolj so se osramotili norveški lovci pri okrutnem pobijanju mladih tjunlov in mrožev. Vedno spet tudi beremo in slišimo o nevarnosti iztrebljanja drugih živalskih vrst. Zdi se, da so nekatere že obsojene na dokončno iztrebljenje. Toda nad tem se vsaj del svetovne javnosti zgraža in si prizadeva, da bi rešili, kolikor je mogoče, ogrožene živalske vrste. Obstaja celo mednarodna organizacija za reševanje in ohranitev ogroženih živalskih vrst. Ne obstaja pa nikakršna mednarodna organizacija za reševanje in ohranitev ogroženih narodov in manjšin.

Grozi jim fizično uničenje...

Na svetu je na stotine narodov in manjšin pod tujo oblastjo, ki jih je obsodila na izginotje. Nekateri teh narodov in manjšin so obsojeni tudi na fizično izginotje, kot npr. armenska manjšina v Turčiji, Kurdi v Iraku, Pigmejci v Afriki, razna indijanska plemena v Amazoniji. Drugi — in teh je veliko več — pa so obsojeni na izginotje kot etnične in jezikovne enote ali skupnosti. Obsojeni so na asimilacijo ali potujčevanje, kot pravimo temu Slo-

venci. Pripadnikom teh ogroženih manjšin sicer ne grozi fizično uničenje, pač pa popoln razkroj njihovega narodnostnega organizma in jezikovna asimilacija.

Veliko so upali od Združenih narodov...

Pred leti so zatirani narodi in manjšine veliko upali od Organizacije združenih narodov, toda to upanje se je izkazalo kot zmotno, kajti pri Združenih narodih dejansko ne gre za narode, ampak za države in velika večina teh držav je sama zainteresirana na tem, da izginejo narodne manjšine na njihovem ozemlju. Združene države Amerike so popolnoma neobčutljive in gluhe za ta problem iz enostavnega vzroka, ker je sam ameriški narod nastal iz asimilacije nešteti narodnostnih skupin, ki so se priselile v Združene države. „Melting pot“, tj. kotel za mešanje je najvišje načelo ameriške notranje politike. To mešanje sicer ni nasilno, je pa učinkovito. Vsaj tretja, če ne že druga generacija vsake priseljene narodnostne skupine se utopi v tem kotlu, če je ne obvaruje verska pripadnost, kot npr. Jude in delno Irce ali Arance. Ker je torej načelo asimilacije najvišje načelo ameriškega gledanja na nacionalne probleme, nima ameriška politika sploh nikakega razumevanja za nacionalne probleme drugod, še tem manj za zaščito narodnih manjšin. Ameriška politika je avtomatično sovražna vsakemu gibanju za nacionalno svobodo

podvrženih in zatiranih narodov, ker vidi v tem upiranje načelu asimilacije, do katere imajo po mnenju in celo prepričanju ameriških politikov in diplomatov vse države pravico, da s tem branijo in zagotovijo svoj obstoj. To je vzrok, da ameriška notranja politika ni pokazala vse do danes najmanjše želje po zagotovitvi obstoja indijanskih plemen na svojem ozemlju, v nasprotju s Kanado, kjer velja načelo narodnostnega pluralizma in spoštovanja ter zaščite manjšin.

Iz istega vzroka nimajo Združene države nikakega razumevanja za narodnostne probleme v Sovjetski zvezi. Simpatizirajo sicer s posameznimi disidenti, a popolnoma brez poslušanja so za problem narodne avtonomije ali za osvobodilna gibanja tolikih ruskih narodov v Sovjetski zvezi. Po njihovem ima Sovjetska zveza ali bolje rečeno Rusija popolno pravico porusiti vse druge narode, le da naj bi tega ne delala na nasilen, ampak na takorekoč demokratičen način, ko se je to zgodilo in se še dogaja v Združenih državah.

Ameriški državniki ne slišijo radi...

Problem kakšne Ukrajine, Bele Rusije, Kazahstana ali Georgije kot posebne narodne in politične enote je ameriški politik popolnoma tuj, kajti tudi sama nikakor ne želi, da jo kdo spomni na to, dasi je šele v preteklem stoletju priključila Kalifornijo, Texas in celo

vrsto drugih južnih držav, katere je iztrgala Mehiki in ki so imele tedaj po večini mehiško, špansko govoreče prebivalstvo. Tudi Havai so šele malo časa ena od petdesetih „držav“, tj. avtonomnih dežel ameriške zvezne države, prej so bili neodvisna država s polinezij-skim prebivalstvom, potem ameriška kolonija in končno so si jih Združene države anektirale, ko je število Američanov na otočju daleč preseglo domačine. Zato ameriški državniki ne slišijo radi o osvobodilnih gibanjih in o zahtevah po neodvisnosti.

Edino upanje za zatirane manjšine in narode v nevarnosti asimilacije lahko pride zato le od prebujanja politične zavesti o teh problemih po vsem svetu in od kake nove mednarodne organizacije, ki bi si vzela k srcu problem manjšin in zatiranih narodov.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/51 25 28. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Margaret P. Boysen

Konec sanj, ki so postale resnica

Tu so svobodni sindikati, resničen fenomen v orbiti, ki jo nadzira Kremelj — in tu je konec vtikanja poljskih oblasti v zadeve vsakdanjega življenja. Vse glasnejše je tudi javno mnenje. Še pred dvema letoma so o tako vzvišenih ciljih sanjali le redki bojujoči se delavci ter intelektualci.

Začelo se je tako, da so delavci Leninske ladjedelnice v baltskem pristanišču Gdansk 14. avgusta odložili orodje in ostali na svojih mestih. Ko so se razširile novice o stavki, se je čez ograjo ladjedelnice zavihtel nezaposleni električar z imenom Lech Valensa, in pomagal delavcem oblikovati in izraziti njihove zahteve. Zahtevali so celo vrsto osnovnih družbenih izboljšav; v drznih političnih apelih režimu so zahtevali pravico, da se lahko organizirajo v neodvisne sindikate. Ko se je vodstvo ladjedelnice sprijaznilo s tem, da ugoditi nekaterim ekonomskim zahtevam, so stavkovni voditelji iz tega sklepal, da so dosegli vse, kar je bilo sploh mogoče doseči.

Na dan 16. avgusta je Valensa dejal pristaniškim delavcem, da je stavka končana.

V teh dveh napetih dnevih oklevanja in negotovosti pa se je v predstavah Poljakov vendarle nekaj premaknilo. Ti-

Odkar se je Poljska znašla pod dominacijo Moskve, so Poljaki ob številnih priložnostih terjali upoštevanje človeških pravic, hkrati pa je naraščala ljudska jeza ter silovitost in pogostost protestov, ki so se vrstili eden za drugim. Po nemirih v letih 1956, 1968, 1970 in 1976 je zraslo upanje na spremembo, a hkrati so postali Poljaki utrujeni v svojem zaupanju v to, da bi se podkupljiva in neodgovorna komunistična oblast utegnila popraviti. In — povsem nepričakovano, se je v odločilnih tednih avgusta 1980, spremenilo na Poljskem vse.

soče neznanih državljanov se je začelo zbirati pred glavnim vhomom v pristanišče in ga jelo krasiti s cvetjem, trakovi in portreti ter z rdeče-belimi zastavami. Delavci so hoteli od oblasti politične koncesije. Valensa se je vrnil k pogajalski mizi — in začela se je nova stavka. Konec avgusta so postale nejasne

sanje o boljšem življenju, ki bi bilo prosto vladne kontrole, združeni krik stavkujočih delavcev po vsej Poljski. In preden je bilo leto mimo, je postala Solidarnost, t. j. svobodni sindikati, nazadnje to, za kar jo je opredelil Jeane Kirkpatrick, ambasador ZDA pri OZN: „najpomembnejši politični fenomen da-

našnjega sveta“; resničnost desetih milijonov članov, dovolj močna, da bi lahko preobrazila politično podobo Poljske.

Toda, ali je bila res?

Devet mesecev je že od vojaškega udara; Solidarnost je spet postala predmet sanj, njena organizacijska struktura je porušena, in njen voditelj Valensa je interniran v hišnem priporu.

Potem, ko se je pogovarjal s sovjetskimi voditelji Leonidom Brežnjevim pri Črnem morju zadnji teden avgusta, je poljski boss, general Wojciech Jaruzelski etiketiral raztrgane ostanke suspendiranih sindikatov kot „kontrarevolucionarno podzemlje, čigar dejavnost spodbujajo od zunaj, predvsem iz ZDA“. Da ne bi prišlo do izbruhov nostalgije ob drugi obletnici rojstva svobodnega sindikalnega gibanja, so poljske varnostne sile v zadnjih dnevih avgusta spremenile kraj, kjer se je porodila Solidarnost, na Baltiku, in druga večja poljska mesta, v vojaška taborišča. Skoraj v vsakem uličnem kotu v Gdanku je bil poseben vojaški oddelek s štirimi petimi varnostnimi oficirji ZOMO — in nihče se ni smel približati visokim jeklenim križem, ki jih je postavila Solidarnost pri vходу v Leninsko ladjedelnico v spomin na ubite delavce med nemiri leta 1970. Skupina kakih 200 mladih se je spoprijela s policijo, a pristaniški delavci, ki so bili prednja straža delavskih bojov na Poljskem, so šli mirno po svojih opravkih, in ubogali ukaz, naj ne gredo skozi glavni vhod, ki je bil pred dvema letoma okrašen s cvetjem in zastavami.

Le v Varšavi se je Solidarnost odkrito zoperstavlja režimu. Pri križu iz cvetja na Trgu zmage, posvečenemu spominu preminulega kardinala Višinskega, so Poljaki razvili zastave Solidarnosti in izpostavili Valensine slike. Policija je posredovala s solzilcem in vodnimi curki, s trga pa so odstranili tudi dva metra visoke lesene barikade. Tudi po drugih krajih so podporniki Solidarnosti razvili rdeče bele zastave preko ulic, slišati je bilo klice za izpustitev političnih internirancev. Lansirali so tudi raketo, ki je razpršila gesla Solidarnosti na najbolj prometnem območju. Vse v tem smislu, kot je povedal diplomatski veteran v Varšavi: „To je tisto, kar Poljakom najbolj leži. Toda kaj s tem pridobijo?“

Da, ali je bilo sploh kaj pridobljeno? Ali ni bila izguba ob aretaciji in razbitju vodilnih aktivistov prevelika cena za nekaj, kar je bilo nazadnje samo — gesta?

Je sploh mogoča kaka miroljubna rešitev poljske krize? So sploh kake možnosti za kaj takega, čemur bi lahko rekli nacionalni sporazum — vse v luči dejstva, da so bili kršeni in oskrunjeni mednarodni dogovori?

Nobenega dvoma ni, da je vzpostavitev vojnega prava na Poljskem čista skrunitev sklepne listine, sprejete v Helsinkiju leta 1975, ki še posebno naroča spoštovanje osnovnih človeških pravic, sprejetih v okviru ZN — ustrezno deklaracijo pa je podpisala tudi Poljska. Te pravice pa vključujejo tudi

Pismo iz uredništva

Draga bralka, dragi bralec!

Akcija Našega tednika „1000 x 200“ je bila doslej kar uspešna. Kot ste lahko brali v predzadnji številki Našega tednika, je predsednik NSKS dr. Matevž Grilc lahko izročil predstavniku SAK 31.580 šilingov. To lepo vsoto so zbrali bralci NT in se jim ponovno zahvaljujemo za to podporo našemu slovenskemu nogometnemu klubu.

Mnenja pa smo, da zasluži SAK še več gnotne podpore. Nismo neskromni, vendar zahteva uspešno in potrebno delovanje SAK poleg idealizma tudi precej denarnih sredstev. Določene stvari pač „koštajo“ in se ne dajo nadomestiti s samim idealizmom. Mislim, da ne povem nič novega — zato pa tem bolj upamo, da bodo naše bralke in naši bralci tudi v bodoče pridno podprli delo našega SAK. Prepričan sem, da se boste rade volje odzvali akciji „1000 x 200“ in se vam za vašo pripravljenost že v naprej prav prisrčno zahvaljujem.

Mag. Mirko Oraže, bivši trener mladincev SAK, objavlja v rubriki „Športni reporter“ 2. del svojih razmišljanj o delu z nogometaši — mladinci. Kot sam pravi so to teoretična razmišljanja. Mirko, še manj seveda uredništvo NT, nimata namena, soliti sedanjem trenerjem in funkcionarjem pamet — čeprav tu in tam objavimo kako kritično pripombo. To pa gotovo ni največji zločin, kajti hvalisanje samo ne koristi nikomur, niti klubu niti časopisu oz. njegovim bralcem. Novemu trenerju mladincev SAK Robertu Germu pa želimo veliko uspeha in zadovoljstva pri odgovornem delu.

Lepo Vas pozdravlja
Janko Kulmesch

svobodo združevanja in pravico do organiziranja v sindikate.

Vojaška vlada ni le suspendirala pravic posameznika, kot jih zagotavlja poljska ustava, ampak je tudi zamrznila veljavo ustreznih mednarodnih sporazumov. To je storila zato, da bi ohranila moč in kontrolo poljske komunistične partije, se pravi Poljske združene delavske partije. Prav v tem je dovolj ironije; v samem imenu partije tiči prelomljena obljuba...

Na Koroškem, avgust 1982

Izseljenski dan v Bilčovsu

Spomin in opomin

Tradicionalni izseljenski dan pomeni za nekdanje sotrpine priložnost, da se zberejo in skupno spominjajo žalostnih dogodkov, ki so jih morali pretrpeti v času nacizma v domovini, v tujih taboriščih in zaporih. Tako je bil letošnji občni zbor Zveze slovenskih izseljencev v Bilčovsu pri Mi-

klavžu, kjer se je zbralo okrog 300 ljudi, ki so pred 40-imi leti delili usodo pregnanstva. Med častnimi gosti smo pozdravili osrednjega tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev prof. Jožeta Wakouniga, častnega člana Zveze slovenskih izseljencev in bivšega predsednika Zveze slovenskih organizacij dr. Francija Zwitterja in predsednika Zveze slovenskih organizacij Feliksa Wieserja.

V svojem pozdravnem govoru je g. Jože Partl, predsednik Zveze slovenskih izseljencev, na kratko orisal usodo koroških Slovencev, nato pa smo se spomnili vseh žrtev nacizma. Posebno pa smo se spomnili tistih izseljencev, ki so umrli v času od zadnjega občnega zbora: izgubili smo dva najbolj zaslužna člana, in sicer Janka Ogrisa iz Bilčovsa ter dolgoletnega predsednika Zveze slovenskih izseljencev in častnega

Občnega zbora ZSO sta se udeležila mdr. prof. J. Wakounig in dipl. ing. J. Urank

člana g. Lovra Kramerja, Janševa v Holbičah pri Škofičah.

V diskusiji smo slišali mnogo dobrih in morda tudi manj dobrih prispevkov in predlogov za nadaljnje delo. Tako je npr. predlagala dr. Katja Šturm-Šnabl, ki je vodila pred kratkim ekskurzijo izseljencev v Nemčijo, da bi napravili v tistih krajih, kjer so naše domače žrtve nacizma zadnji počitek, spominske plošče. Slišali smo tudi predlog, da bi Zveza izseljencev podelila dr. Jožku Tischlerju posmrtno častno članstvo, saj ga nekateri danes ne imenujejo le očeta Slovenske gimnazije,

marveč tudi očeta izseljencev. Za to, da bi podelili diplome družinam, ki so bile izseljene, pa se navzoči niso mogli zediniti.

Marsikateri je to odklonil, prav gotovo ne zaradi pomanjkanja samozavesti, ampak ker bi to bilo zanje v nekem smislu „etiketiranje“.

Če že govorimo o manjkajoči samozavesti, je morda pomembno omeniti diskusijski prispevek g. Ogrisa-Martiča; pred pričetkom prireditve je govoril z neko izseljenko, ki je tožila, da je morala priti v Bilčovs s taksi-

jem, ker so se otroci pač sramovali peljati mamo na tako prireditev. Naši predniki-trpini ne oznanjajo maščevanja, govorijo le o žalostnih dogodkih iz svoje zgodovine — s sotrpini v spomin, nam pa v opomin!

Kot zadnja točka rednega občnega zbora je bila na programu izvolitev novega odbora. Novi odbor sestavljajo: predsednik: Jože Partl, 1. podpredsednik: Matevž Wieser, 2. podpredsednik: Franci Černut, tajnik: Rado Janežič, blagajnik: Gregor Krištof. Nadaljnji odborniki: Erich Čimžar, Ivan Klanšek, Andrej Kokot, Hanzi Ogris, Jože Golavčnik, Vladimir Prušnik, dr. Katja Šturm-Šnabl, Jože Urank, in Stanko Zwitter.

Družabni del so pa obogatili moški pevski zbor SPD „Bilka“, Marijan Einspieler z otroki, Almira in Martin Gasser ter Darja in Tamara Kapus. Nato pa je Rupej Gasser prebral govor, ki ga je želel g. Janko Ogris aprila 1983, ob 10-letnici pregnanstva, objaviti v celovškem radiu; takratno vodstvo pa je to odklonilo, ker je bil govor menda prester.

H. S.

PRIREDITVE

Brnca

NOGOMETNI TURNIR

Prireditelj: SPD „Dobrač“ na Brnci
Kraj: igrišče pri Prangarju na Zmotičah

Čas: nedelja, 19. 9. 1982, s pričetkom ob 10.00 uri

Sodelovala bodo moštva iz Železne Kaple, Št. Jakoba, Slovenjega Plajberka in Brnce.

Celovec

Dramska predstava Jeanine Worms

TRGOVINA

Prireditelj: SPD „Bisernica“ v Celovcu

Kraj: modra dvorana Doma glasbe v Celovcu

Čas: petek, 17. 9. 1982, ob 20. uri
Gostuje Klub slovenskih študentov na Dunaju.

Sele

IZLET NA TOLSTO KOŠUTO

Prireditelj: Slovensko planinsko društvo Celovec

Zbirališče in odhod ob 9. uri izpred gostilne Trkl v Selah-Borovnica v soboto, 28. 9. 1982

Vodi: Franci Kropiunik

Št. Jakob v Rožu

MITING KLAJDAVA — „Naš jezik, naša pravica“.

Kraj: Kulturni dom v Št. Jakobu v Rožu.

Čas: sobota, 18. 9. 1982, ob 19. uri

Nastopajo: Ljubljanski oktet, MPZ „Rož“ iz Št. Jakoba in drugi domači in tuji ustvarjalci.

Za ples igra Emil & Co

Celovec

KOROŠKA DEŽELNA GALERIJA v Celovcu, Burggasse 8

vabi na razstavo

SLOVENSkih IMPRESIONISTOV

iz Narodne galerije v Ljubljani

Razstava je odprta do 30. septembra

Št. Ilij

KONCERT

Prireditelj: Katoliška prosveta v Št. Iliju

Kraj: Farna cerkev v Št. Iliju

Čas: nedelja, 26. 9. 1982, ob 19.30

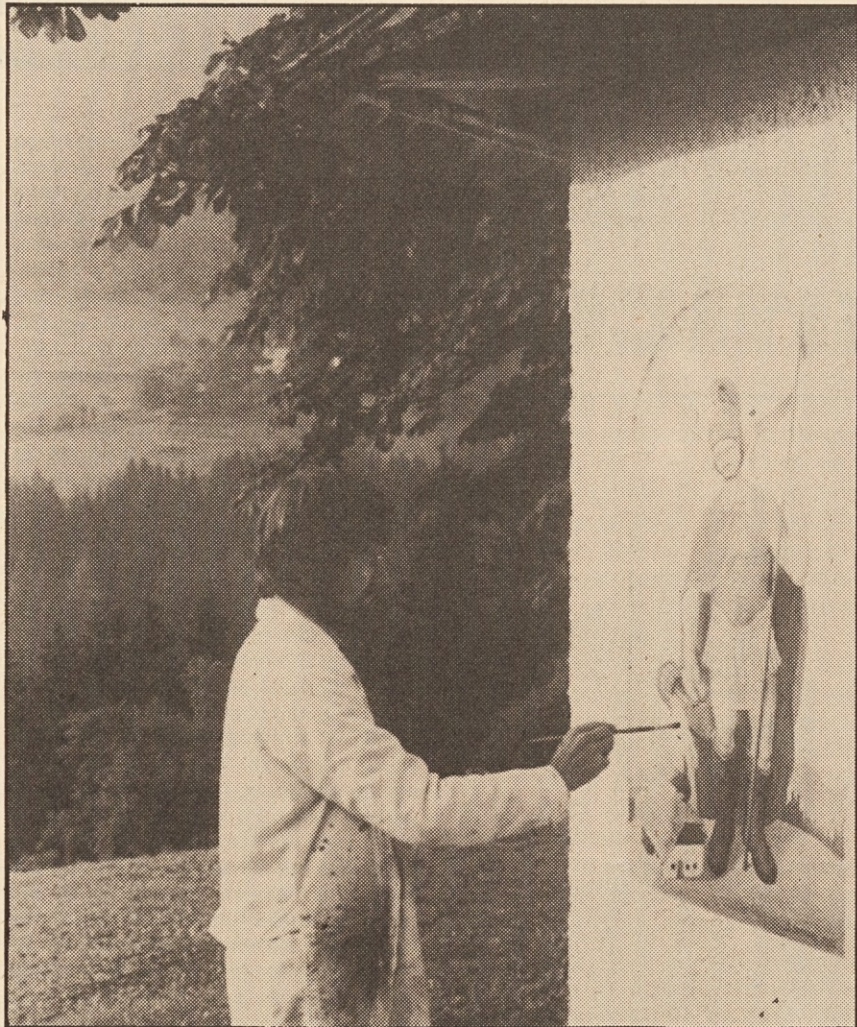
1. del: Slovenska liturgija, P. I. Čajkovski, besedilo Janeza Zlatoustega

2. del: Marijine pesmi
Nastopa Komorni zbor ANTON FÖRSTER iz Ljubljane
Zborovodja: Jože Trošt

Celovec

Društvo slovenskih pisateljev Avstrije vabi na seminar o oblikovanju literarnih tekstov (stilistične vaje ob konkretnih besedilih slovenskih koroških ustvarjalcev), ki bo v nedeljo, 26. septembra 1982, od 8. do 12. in od 14. do 17. ure v prostorih kluba Prežihovega Voranca, Benediktinerplatz 5/1.

Strokovno vodstvo: univ. as. Tone Pretnar in univ. as. Miran Hladnik. Seminarja se lahko udeleži vsak! Kdor želi, da bi na seminarju obravnavali tudi njegov literarni prispevek (pesmi, proza, dramatika), naj pošlje prispevek najkasneje do 11. septembra 1982 na naslov Jože Blajs, Johann Hillerstr. 20/12, 9020 Celovec.

Nad 50 križev stoji v selski občini: Mdr. tudi na hribu pri Pušelču. Postavili so ga l. 1895, sedaj pa je že bil potreben „nove obleke“. Zato je Pušelčev Franci poklical v Sele Jožeta Štefana s Komelja, ki je strokovnjak za križe, pa ne samo za križe...

Borovlje

V petek in soboto 4. in 5. septembra je Slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ priredilo izlet na Gradiščansko. Udeležilo se ga je 35 društvenikov, med njimi tudi člani moškega zbora in ansambla „Drava“. Tako je bilo samoumevno, da je bil izlet povezan tudi s petjem, godbo in plesom.

Pot nas je vodila po novi avtocesti v Gradec, kjer smo imeli prvi postanek. Nato smo nadaljevali pot v glavno mesto Gradiščanske Eisenstadt/Željezno. Med drugim smo si tam ogledali znano Marijino cerkev, v kateri je mavzolej Josefa Haydna, ki je bil v tej cerkvi 30 let organist. Ogledali smo si tudi grad Esterhazy in razstavo Josefa Haydna, ki je zelo obsežna in zanimiva. Proti večeru smo prispeli h gradu Forchtenstein, kjer smo v bližnjem hotelu prespali. Naslednjega dne smo si ogledali ta grad, kjer je razstavljenega precej orožja iz turških časov, iz 30-letne in iz prve svetovne vojne. V kraju Traunsdorf so nekateri prisostvovali hrvaški maši, bili pa so kar precej razočarani, ker so samo peli v hrvaškem jeziku, vse drugo, razen evangelija, pa je bilo nemško.

Na našem potovanju smo seveda obiskali tudi gradiščansko posebnost — Nežidersko jezero/Neusiedler See in se peljali z ladjo. To gradiščansko „morje“ je globoko samo eden do dva metra in je obdano z visokim trsjem. Pripluli smo v bližino madžarske meje, ki pa je zelo zastražena. Razumljivo je tudi, da smo na Gradiščanskem, ki je znano po dobri vinski kapljici, obiskali tudi dve vinski kleti.

Izlet na Gradiščansko bo vsem društvenikom ostal v prijetnem spominu, kar naj bo spodbuda, da bodo prihodnji izleti SPD „Borovlje“ še bolj množično obiskani.

Libuče

Minulo soboto je moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ gostoval v Slovenj Gradcu, kamor ga je povabil MPZ Fran Bernekar. Na koncertu pa je nastopil še ženski pevski zbor „Svoboda“ z Bistrice ob Dravi. Po uspelem koncertu so pevci sedli za skupno mizo, se pogovarjali, obujali spomine. Seveda pa ni manjkalo dobre kapljice in kaj za pod zob. Ob vincu je zadonela domača slovenska pesem, ki se je čula dolgo v noč.

Škofiče

Preteklo soboto je v Sloveniji gostoval mešani pevski zbor SPD „Edinost“ iz Škofič. Mešani pevski zbor, ki ga vodi Simona Rovšek, so na gostovanju spremljali še hodiški tamburaši pod vodstvom Dorice Sabotnik. Oba zbora sta bila v gosteh pri KUD Svoboda Javornik v Koroški Beli in s tem vrnila obisk prosvetašev iz Slovenije.

Na kulturni prireditvi je po pozdravni pesmi pozdravil goste v imenu društva predsednik občinski odbornik EL Herman Jäger in predstavil domače društvo. Dejal je, da je kulturno delo predvsem borba za ohranitev slovenske besede in pesmi na Koroškem. Povedal je, da zbor sestavljajo delavci, kmetje in nameščenci, zaradi tega morda ne nudi vrhunskih dosežkov, ampak to, kar nudi, prihaja od srca. V predstavitvi društva je Herman Jäger dejal, da deluje že nad 75 let v najtežavnejših razmerah, ki jih srečujejo naši prosvetaši. Ime si je društvo izbralo po tem, kot je dejal naš veliki slovanski apostol Metod: „Edinost hrani z Bogom in z brati in s seboj — sijaj ti zvezda sreče na veke, narod moj!“ Kulturni spored, je povezoval Jože Rovšek. Po prireditvi sta se društvu pobratili, oba predsednika sta slovesno podpisala listino o pobratenju.

Podkraj

V torek dopoldan se je v Podkraju smrtno ponesrečil 57-letni kmet

ČESTITAMO

Rupert Wrulich, pd. Čulehinar v Zgornjih Rutah na Radišah je praznoval svoj 50. rojstni dan. Čestitamo!

*
Franc Kelih iz Sel je te dni srečal Abrahama. Čestitamo!

Štefan Ischep. Ko je hotel zamenjati kolo pri svojem traktorju, se je prevrnila naložena prikolica, ki ga je pokopala pod sabo. Vsaka pomoč je bila prepozna, Ischep je umrl na licu mesta.

Družini in sorodnikom izrekamo naše sožalje.

Celovec

Kulturni krožek Kluba slovenskih študentov na Dunaju pripravlja igro „Trgovina“ avtorice Jeannine Worms. V zadnjih dveh tednih septembra bo igralska skupina gostovala s to igro v raznih krajih južne Koroške, prvi nastop bo v petek, 17. septembra, v Celovcu, kraj in termine ostalih nastopov pa bomo še pravočasno sporočili.

Drama ima tri dejanja in v slovenščino jo je prevedel A. Gogala. V dramsko dogajanje te igre so vpleteni vsakodnevni aktualni problemi, ki pa se v teku igre razširijo in grobo potencirajo. Ti problemi so nezadovoljnost v zakonskem življenju, površnost v medsebojnih človeških odnosih, želja po bogastvu, manipulacija s konzumnimi sredstvi, profit v zvezi s pomočjo tretjemu svetu in nenazadnje trgovanje z orožjem.

Aspekt oboroževanja bomo v naši igri posebno poudarili. V sedajšnji politični situaciji, ki ogroža mir na svetu, se nam zdi to vprašanje še posebej važno.

Klub slovenskih študentov na Dunaju

Obiščite galerijo Wernerja Berga

Vodstvo Werner Bergove galerije sporoča, da je galerija v Pliberku od četrta, 20. 5. 1982 do 31. 10. 1982 spet vsak dan od 10.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00 ure odprta.

Obisk galerije je po dogovoru možen tudi izven navedenega časa.

Tudi letos je razstavljenih večje število slik, katerih še nikjer niso pokazali. V posebnem prostoru je nameščena cela vrsta fotografij iz umetnikovega življenja.

SPD „JEPa BAŠKO JEZERO“
vabi na

slavnostno prireditvev

ob 60-letnici SPD „Jepa-Baško jezero“

v soboto, 25. septembra 1982, ob 20.30 uri
v Kulturnem domu v Ločah

Sodelujejo: Društveni moški pevski zbor, MPZ „Rož“, tamburaški ansambel, mladinski pevski zbor, plesna skupina Dorfgemeinschaft Latschach, glasbena skupina ZSM

Častno pokroviteljstvo: župan inž. Helmut Hatze

Mir je potreben tudi med nami
Frieden ist machbar, lieber Nachbar

Vrsta skupin in centrov koroške KATOLIŠKE MLADINE vabi na

SREČANJE IN POHOD NA OJSTRO

dne 25. in 26. septembra 1982.

Prvi skupni kraj srečanja je tokrat mladinski center na Rebrci, s pričetkom programa ob 16. uri.

V kontaktnih in govornih skupinah se bomo pogovarjali o naslednjih vprašanjih:

Kaj ovira mirno sožitje pripadnikov obeh narodnostnih skupnosti na Koroškem?

Kaj pospešuje medsebojno razumevanje?

Kako naj ocenimo „akcijo“ mladih koroških Slovencev na celovški železniški postaji in kako „mazanje“ po slovenski gimnaziji?

Zvečer bo **veselica miru** — prinesite s seboj klobase-pečenice, da jih bomo spekli, pili bomo čaj, peli... in kar bo vam in nam še prišlo na misel.

PRENOČITEV: Prinesite s seboj spalne vreče. Odeje in blazine so na razpolago.

V nedeljo: ob 7. uri — odhod na Ojstro (1577 m)

ob 11. uri — **večejezična maša na vrhu**

po maši zaključek prireditve v prijetnem vzdušju.

Srečanje bo ob vsakem vremenu. V primeru slabega vremena je možna sprememba programa.

MOŽNOSTI PREVOZA:

Prevoz si lahko organizira skupina sama; poštni avtobus v smeri Železna Kapla; za možnost vožnje s privatniki iz Celovca dobite informacije pri Katoliški mladini v Celovcu, tel. 04222/511166.

in kulturna društva SPD „Edinost“ Pliberk, KPD Žvabek, KPD Šmihel in društvo „Kralj Matjaž“ iz Libuč

prijejajo

PLESNI TEČAJ

pri Schwarzlnu v Pliberku
začetek: v soboto, 18. septembra 1982

za odrasle ob 19.30

za mladino, v glavnem Rock'n Roll, ob 18. uri

Program: Dunajski valček, angleški valček, tango, foxtrott, cha-cha-cha, jive (Rock'n Roll)
30 plesnih ur

Vodi: Gregor Krištof

Cena: Pliberski list/Bleiburger Zeitung in okrajna kulturna društva vam omogočajo tečaj po zelo znižani ceni.
Prispevek samo 200.— šil. na osebo.

Prijavite se lahko v Posojilnici Pliberk ali pa pridete na prvi plesni večer 18. septembra 1982 k Schwarzlnu.

Spodnje Rute

Minuli petek je požar popolnoma uničil gospodarsko poslopje Jožeta in Nežike Schuschnig, pd. Metaver v Spodnjih Rutah na Radišah. Ogenj je uničil letino in stroje. Domačini so v zadnjem hipu še lahko rešili živino iz hleva. Sosednje požarne brambe so preprečile, da se ogenj ni razpasel še na bližnje poslopje.

Kako je izbruhnil ogenj, je doslej še neznano, družina Schuschnig pa je utrpela škodo, ki znaša nad 3 mil. šilingov. Še poseben udarec pa je za družino dejstvo, da je gospodarsko poslopje bilo zavarovano le za 400.000 šilingov.

2. sveški slikarski teden

Počutili smo se kot doma

V soboto zvečer se je z razstavo pri Adamu končal v Svečah 2. slikarski teden, ki ga je organiziralo domače, vaško društvo SPD „Kočna“. Teden dni so umetniki-slikarji iz Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine delali v stari sveški šoli in teden dni niso bili sami med domačini, mladi in stari so prihajali k njim, z njimi kramljali in se sami lotili risanja, lesoreza, samo so prijeli za čopiče in mešali barve. Izkazalo se je, da se skrivajo v Svečah in okolici talenti, ki jih ne gre podcenjevati.

V Našem tedniku smo o tednu in njegovi otvoritvi že precej poročali. Ni treba posebej poudariti, da je bilo zanimanje domačinov in javnih občil precejšnje, umetniki sami pa so se v Svečah počutili izredno dobro in domače, kar so venomer poudarjali. Navdušeni so bili nad gostoljubnostjo Adamove gostilne, kjer jim ničesar ni primanjkovalo. Iznenadilo jih je zanimanje domačinov, posebno mladine, ki jih je „obkolila“ v stari ljudski šoli. Delovni pogoji v ateljejih v stari ljudski šoli so prav navajali k risanju, spodbujali so umetniško fantazijo — vas sama in njena okolica pa je polna motivov, ki jih je mogoče v sliki obdelati.

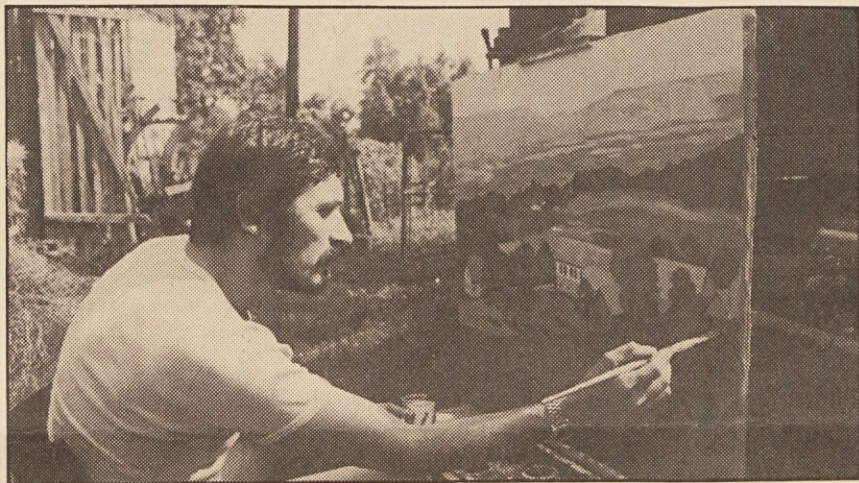
Vse dni je bila stara ljudska šola središče vasi, kraj srečanja in kramljanja, izmenjave mnenj.

Inge Vavra-Aspetsberger iz Krive Vrbe, vse dni je uvajala interesente v tehniko lino- in lesoreza, je na koncu tedna dejala: „Škoda, da se nagiba teden h koncu. Sodelovanje in vzdušje, vse je bilo odlično. Vedno bolj smo se poglobljali v delo in ob tem je raslo tudi veselje do njega, ker je potrebno, da se prilagodiš okolici. Družba v Svečah je bila tako prijateljska in to je pripomoglo, da je bil teden tako uspešen. Trdim, da je bil med najlepšimi in najbolj prijetnimi, ki sem jih doživela.“

Podobno je dejal tudi Marjan Kravos iz Trsta, pristavil pa je tole: „Vidim tri momente tega tedna — gostoljubnost domačinov, nadalje njegov kulturni pomen, da združuje ljudi različnega izvora in naposled, da je važen za domače prebivalstvo in mu daje vzgon za nadaljnji boj za slovensko stvar. Prepričan sem, da se sveško okno ne bo zaprlo. Počutili se tu kot doma in teh niti ne bom pretrgal in se bom sem vračal. Rad pa bom tudi pomagal. To srečanje je vzor vsem zamejskim Slovincem.“

Jure Cihlar iz Portoroža je dejal: „Navdušen sem nad okolico, sploh pa nad ljudmi, nad gostoljubnostjo domačinov. Dobil sem novega zagona, reči pa moram, da pogrešam več stikov z zamejskimi Slovenci. Zdaj pa menim, da se bo ta stik obdržal.“ Omeniti je treba, da Cihlar slika naravo.

Štef Potočnik, Korošcem znan kot scenograf za lutke in oder mladje, je rekel: „Slikarski teden v Svečah je kulturni dogodek. Pri nas v Sloveniji so sli-

karske kolonije že preživete, tukaj pa kraj živi s tem dogodkom. Sveče niso slikarska kolonija, kajti tu so nas sprejeli, kot bi prišli domov — povsod in ne glede na jezik. Jezik tu ni nobena ovira.“ Na zaključni prireditvi pri Adamu so umetniki in pa domačini razstavili svoja dela. Adamova dvorana je postala galerija, vaščani pa razstavljalci.

Iščemo inštruktorja za mladinski ansambel (flavta, harmonika, kitara) SPD „Dobrač“ na Brnci. Prijave na naslov: Janko Oitzl, 9586 Brnca, tel.: 0 42 57 / 29 2 42.

Iščemo izučeno servirko po najboljših pogojih. Prijave pisмено ali telefonično na: hotel Breznik, Pliberk, tel.: 04235/2026

Prosimo vse ljudi, ki se spominjajo starih ljudskih plesov (predvsem podjunskih), ki jih doslej še niso zaplesali, naj se javijo na telefonsko številko 04236/200501.

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 17. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja.

Sobota, 18. septembra:

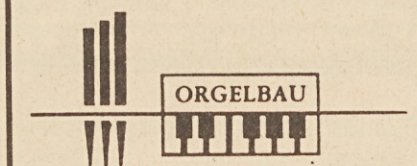
09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 19. septembra:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 20. sept.:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Koroški zbori.

Walter Ottitsch

Delavnica: 9072 Bilčovs — Podgrad 7 — tel.: (0 42 28) 27 39

Umetniška in strokovna izdelava novih cerkvenih orgel vsake velikosti

Restavriranje — predelava — uglaševanje — čiščenje — mehovi za orgle

Popravila harmonijev in uglaševanje

Torek, 21. septembra:

09.30—10.00 „Majolka, bod' pozdravljena!“

14.10—15.00 Koroški obzornik — Minute z ... — Rdeče, rumeno, zeleno.

Sreda, 22. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Čas za popevko — Naša beseda (F. Lipuš: „Tjaž“)

21.00—22.00 Iz literarne zakladnice (Ob 120 l. smrti A. M. Slomška)

Četrtek, 23. septembra:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Družinski magazin.

Moški zbor SPD „Kočna“ je v pozdrav zapel nekaj pesmi, nato pa je predsednik društva Janko Zerzer v obeh deželnih jeziki izrazil splošno veselje nad uspešnim tednom in upanje, da bo teden še naprej tako privlačen in uspešen. Pozdravil je tudi častne goste kot njegova vladnega svétnika dr. Pavla Apovnika; predsednika Združenja staršev na Slovenski gimnaziji, dipl. trg. Janka Uranka; občinskega odbornika Pepija Moriča; člana predsedstva NSKS, dr. Milloniga in Wedeniga; prof. Franca Goršeta ter avstrijskega kulturnega atašeja v Beogradu, dr. Zdravka Inzka. Govornik se je zahvalil umetnikom Marinelli Biscaro iz Trevisa, Ingi Vavra-Aspetsberger iz Krive Vrbe, Marjanu Kravosu iz Trsta, Šefu Potočniku iz Ljubljane, Juriju Cihlaru iz Portoroža ter Hansu Staudacherju iz Mlinar pri Štebnu. Prosil je Staudacherja, da bi vsako leto prišel v Sveče, kar je le-ta rad obljubil (v eni izmed naslednjih števil bomo prinesli daljši razgovor s Staudacherjem).

Adamova dvorana je bila ta večer sveška galerija, kot je povedal eden navzočih domačinov. V tej galeriji so se po pozdravnem govoru spletale in krepile prijateljske vezi, novi stiki in le neradi so vsi odhajali na svoje domove. V mislih so še bili pri letošnjem slikarskem tednu, uhajale so jim pa že v bodočnost in zato ni čudno, če so se pozdravljali kar „Srečno, pa na svidenje drugo leto pri slikarskem tednu“.

Pripravil Franc Wakounig

»Slovenci se čudijo, da je zaprt«

Vinko Telič

Proces proti Vinku Teliču bo trajal dalje kot je bilo predvideno: končal se bo po vsej verjetnosti v začetku oktobra, ko je bilo sprva predvideno, da bo sodišče odločilo o krivdi ali nedolžnosti že v drugi polovici septembra. O pričah, ki obdolžujejo Teliča, nimamo poročati kaj novega — so to priče, ki same „niso videle, temveč samo slišale“ o grozodejstvih, ki bi jih naj storil obdolženec.

Pač pa sta pričala zadnji četrtek pliberški podžupan Fric Kumer in Štefan Kušej, oba z Blata in stara znanca obdolženca. Poznata ga že nad 30 let. Fric Kumer je v prvi vrsti obrazložil sodišču zasluge Teliča na narodnem in kulturnem področju (o teh zaslugah smo pisali že v predzadnji številki NT). Poudaril je, da se zavedni koroški Slovenci čudijo, da je zaprt in si ne morejo predstavljati, da je Telič mogel kaj takega narediti. Črčej pa je tudi omenil dejstvo, da

sta njegov brat Andrej in Kropivnik l. 1960 šla v Ljubljano, kjer sta se na pristojnih mestih pozanimala, če je Telič napravil kake vojne zločine. Rekli so jima, da kaj takega ni registrirano, nasprotno: Telič je dobil potrdilo o nekaznovanosti. Zato je lahko tudi brez težav obiskoval svojo domovino.

Štefan Kušej je bil sprva v nemški vojski, l. 1944 je pobegnil v partizane, po letu 1945 pa je bil v Cerknici, torej v Teličevi domovini, administrator na komandi. Imel je veliko opravka s pobeglimi domobranci — vendar imena Telič ni zasledil. Sploh je treba reči, da vsi tisti, ki so baje videli, kako je V. Telič baje ubijal in mučil, niso ovadili obdolženca. Tudi žena Haceta ne, čeprav naj bi Telič skupno z zloglasnim Kukcem mučil njenega moža do smrti. Kot smo že pisali, so Kukca l. 1946 po daljšem procesu obsodili na smrt, iz aktov pa je razvidno, da Teliča na tem procesu niti enkrat niso omenili. Tako se pač razni ljudje vprašajo, kako je mogoče, da je bil Telič tisti „veliki krvolok, znan po celi Loški dolini ter zagriženo zavzet sodelavec Kukca“ — ko ga v resnici niso registrirali niti na procesu niti v ovadbah in so mu zato izročili potrdilo o nekaznovanosti. Da bi Teliča, če bi bil zares „največji krvolok v Loški dolini“ ne ovadili — tega si ne morejo predstavljati ...

O nadaljnjem poteku procesa bomo poročali v naslednji številki NT.

J. K.

»Ugaja mi delo z mladino«

Mladinsko moštvo Slovenskega atletskega kluba je letošnje nogometno prvenstvo začelo odlično. Doslej so nastopili dvakrat, dvakrat so zapustili igrišče kot zmagovalci.

Lansko leto je mladince treniral mag. Mirko Oraže, letos pa jih je vzel pod svoje vajeji učitelj Robert Germ iz Nonče vasi pri Pliberku. V pogovoru z Našim tednikom je dejal, da je rad prevzel to odgovorno nalogo. „Sam sem zlasti tedaj, ko sem še hodil v gimnazijo zelo rad igral nogomet. Ugaja pa mi delo z mladino, saj sem si izbral na

pedagoški akademiji tudi telovadbo, ki jo poučujem. Naš skupni cilj je, da dosežemo ob koncu letošnje nogometne sezone boljši rezultat, kot so ga dosegli mladinci v preteklem letu. V naši skupini tekmuje deset moštev in hočemo se uvrstiti v zgornjo polovico na lestvici.“

Ker igrajo v mladinskem moštvu tudi nogometaši, ki ne

obiskujejo Slovenske gimnazije, bodo treningi razdeljeni. Tisti, ki stanujejo v Podjuni, se bodo priključili treningom šolarjev (vodi Lenart Katz), z ostalimi pa bo novi trener dvakrat tedensko vadil v Celovcu. Letošnje mladinsko moštvo večinoma tvori

Trdnja vas — Sele 3:2 (1:2)

Minulo soboto so gostovali selski nogometaši v Trdnji vasi in igrali s tamkajšnjim moštvom, ki v tej sezoni na domačem igrišču še ni izgubilo tekme. Zato so se lotili Selani nasprotnika tem bolj resno, morda le preveč previdno. Po napaki v obrambi je vodil nasprotnik z 1:0. Selani pa niso povsili glav, ampak z veliko vnemo igrali naprej. V tej fazi je bila igra Selanov res lepa in dopadljiva, vrstile so se priložnosti, da bi končno izenačili. Niso samo izenačili, temveč prevzeli celo vodstvo. Dva ostra strela, ki jih je dal N. Olip iz daljave 20 m, sta obvisela v mreži nasprotnikovih vrat.

Po odmoru se ni spremenilo dosti, Selani so bili boljše moštvo, nasprotnik pa je začel igrati bolj trdo. Za ta oster način igre so se Selani zahvalili s 3. golom, ki ga je dal iz kratke distance igralec-trener Joža Ferra. To je bil njegov prvi gol za Selane.

Kot že zadnjič, so Selani tudi tokrat v tej igri igrali precej

nogometaši, ki so lansko leto lahko tekmovali še v skupini šolarjev. „Škoda je, da imam v svojem moštvu le podjunske nogometaše, rad bi videl tudi Rožane. Prepričan pa sem, da se bo prijaviło še več nogometašev, saj je kader trenutno še premajhen.“

Trenerju Germu in mladinskemu moštvu želimo vse najboljše ter, da bi se priključilo moštvu še čim več slovenskih nogometašev.

brezbrižno in zato so dobili drugi gol. Obramba je spala. Zato pa so se selski branilci tem bolj potrudili v zadnjih minutah in tako rešili svojemu moštvu zmagovito in s tem dve točki. Selani so

ŠPORT

na vzglednem 4. mestu, tik za moštvom z Bistrice v Rožu, ki bo to soboto igralo v Selah.

Vsi navijači in prijatelji moštva so prav prisrčno vabljeni na ta rožanski derbi.

Tekme SAK na Košatovem igrišču

V petek, 17. 9., ob 17. uri SAK šol. — Hodiše šol.
V soboto, 18. 9., ob 14. uri SAK mlad. — Sele mlad.
ob 15.10 SAK pod 23 — Sinča vas pod 23
in ob 17. uri SAK I — Sinča vas I

Naš tednik je obiskal Bognarjevega očeta Matevža Wakouniga

»Samo v slogi je moč«

Znan je po vsej Podjuni in preko nje kot kolar, prijazen in pošten človek ter narodnjak. Leta 1979 pa je postal znan po Koroški, saj se je smehljaj s plakatom Koroške enotne liste. Govora je tu o Matevžu Wakounigu, Bognarjevemu očetu iz Mlinč, ki je pred nekaj dnevi praznoval svojo 75-letnico. Naš tednik ga je obiskal in v prijetnem pomenku je pravil o svojem življenju, o delu in o boju za usakdanji kruh ter za narodne pravice.

Bognarjev oče Matevž Wakounig

Zibel mu je tekla pri Kovaču v Mlinčah, v družini dvanajstih otrok. Njegov oče Anton Wakounig, daleč naokoli priznani in spoštovani „mlinški kovač“ se je od Zgonca v Vogrčah priženil h Kovaču. Bil je izredno razgledan in politično osveščen človek, med ustanovnimi člani dobrolske Posojilnice in velik narodnjak. Bil je tak orjak, da še danes o njem pripovedujejo kako je dvignil in nesel nakovalo, ki bi ga dva krepko raščena moška ne mogla, ali kako je pregnal nemškutarke nestrpnosti, ki so pri Rutarju v Žitari vasi motili slovensko zborovanje, ko je govoril Janez Krek. Svoj pogum in svojo neustrahovitost pa je pokazal leta 1939 med glasovanjem za ali proti Hitlerju. Ko eden izmed štirih neustrahovitih je glasoval proti Hitlerju in tako tedanja rikarška občina ni dobila „častnega naslova“ (?) „führergemeinde“ ampak „vier(4)gemeinde“.

Matevž Wakounig sam pravi, da ga je oblikoval kremeniti lik očeta, ki je sam bil občinski odbornik in predsednik šolskega društva. Od njega da ima pripravljenost in voljo delovati za narodno skupnost.

Obiskoval je trirazredno ljudsko šolo v Št. Primožu, in prvi učitelj je bil narodnjak Kovačič. Ko se je začela prva svetovna vojska, je moral obleči cesarsko uniformo in na šolo je prišel nemčur in pijanec Perč. Ta je polagoma uvedel samo nemški pouk, čeprav noben otrok ni znal nemško. Po razsulu monarhije je prišla šola pod slovensko upravo in pouk je bil slovenski. Tako je Bognarjev oče kar trikrat okusil spremembo v šoli. Ko je bila slovenska šolska uprava, je poučeval tudi Rado Wuttej, Harižev Jaka iz Gluhega lesa. Ta je otroke naučil tudi cirilice, kar je Matevžu Wakounigu kot prisiljenemu nemškemu vojaku med drugo svetovno vojsko zelo koristilo. Oče Anton Wakounig je kot zaveden Slovenec vidno nastopil proti folkverovskim zlikovcem, ki so plenili in ropali kmete in oskrnjevali cerkve. Zato si je nakopal precej sovražnikov in je družini po plebiscitu nekaj časa trda predla. A oče ni klonil. To je bil najboljši zgled za Matevža.

Po šoli se je izučil v Škocijanu kolarstva, sodeloval pri škocijanskem bralnem društvu in že tedaj spoznal do pičice ponemčevalno delo nemškega škocijanskega „jugendbunda“.

Vrnil se je domov in odprl pri Kovaču kolarnico. Leta 1936 si je pozidal delavnico, z bratom Jožefom, Kovačem, pa sta postavila prvo turbino, ki

je gnala kovačnico in kolarnico. Oče Anton je uporabljal še meh. Bil je najmlajši kolar okolice in zato mu tudi dela ni primanjkovalo. Vključil se je v prosvetno delo Danice, bil od leta 1930 odbornik, leta 1935 pa je prevzel predsedniško mesto in je vodil društvo do leta 1938. Pod njegovim predsednikovanjem so med drugim naštudirali in igrali „Zadnjega viteza Rebrčana“, delo rebrškega Ožbeja Ilaunika, ki je po plebiscitu bil pregnan in je bil nato sodnik v Slovenskih Konjicah. Po posredovanju Rada Wutteja je delo dramatisiral Jaka Špicar. Igro so večkrat uspešno igrali. Režiser je bil že

Zastopniki Narodnega sveta, KEL, Krščanske kulturne zveze, Kluba občinskih odbornikov in NT so čestitali slavlencu

rajni Lekšov oče z Horc. Nacisti so prepovedali društveno delo, uničili imetje Danice, Bognar pa je po zaslugi tedanjega nacističnega rikarškega župana (ime je znano) moral obleči nemško uniformo. Bil je v Srbiji, Bosni in na Hrvaškem in je videl trpljenje tlačanih narodov. Pomagal jim je, kjer je mogel. Spomini na to so še posebno živi, saj ga je nacistični režim zasledoval še kot nemškega vojaka in je bil na izseljeniški listi.

Težko ranjen se je vrnil po vojski domov in kaj kmalu prijel za delo. Vključil se je v narodnopolitično povojno delo Slovencev, od vsega začetka podprl Narodni svet koroških Slovencev ter vseskozi bil prepričan, da moramo Slovenci imeti svoje zastopnike, pa najsi

bo kjer bodi. Odklanjal je vključevanje v stranke. Popolnoma je razumljivo, da je leta 1952 prišel kot slovenski občinski odbornik v žitajski občinski svet. Pavlež iz Pogrc, Radar iz Kršne vasi in on so tedaj zastopali občane na tej listi. Samo za les je lista zgrešila četrti mandat.

Leta 1956 je kandidiral na listi Koroška volilna skupnost v deželni zbor. Glavni kandidat je bil tedaj, danes že rajni, Mirko Kumer-Črčej.

Dolga leta je bil Bognar samostojen kolar, popravil je kmetom in kajzarjem kolesa, delal vozove in nasajal orodje — obogatel pri tem ni. Vedel pa je, da je izobrazba tisto bogastvo, ki ga človeku nihče ne more vzeti. Ker sam ni mogel obiskovati višjih šol — ni bilo sredstev — je vsem svojim štirim otrokom nudil pošteno izobrazbo. Prvi sin se je izučil trgovstva. Ko je leta 1957 bila ustanovljena slovenska gimnazija, je dal svojega drugega sina in nato še hčerko in najmlajšega sina v gimnazijo — dejal je, da je prav osebnost dr. Joška Tischlerja veliko pripomogla, da so slovenski starši dali svoje otroke v gimnazijo. Z ženo Marijo

Približno 200 ljudi — večina iz Obirske, pa tudi iz Železne Kaple ter ostale okolice — ter celo ljubljanska televizija — so prišli zadnjo nedeljo na Jerebov travnik: „Alpski klub Obir“ je namreč priredil tekmo koscev. In kot smo se lahko na lastne oči prepričali, je bil to za Obirčane lep, vesel ter družaben nedeljski popoldan. „Lepo je, da se domači ljudje srečamo, prijetno zabavamo, hkrati pa smo videli, kdo še zna kositi. Bojimo se, da bodo kose kmalu izumrle“ — tako nam je opisal svoje vtise o nedeljski prireditvi Šimej Durnik, pd. Pegrin z Obirskega.

Predsednik kluba, Rudi Mak, skupno z drugimi mladimi domačimi (Oto Strugar, Hanzi Pavlič, Hanzi Cudermen in Flori Mak) gonilna sila obirske prireditve, je lahko pozdravil številne kosce (bilo jih je 38) ter radovedne navijače: mdr. podpredsednika KKZ, dr. J. Zerzerja, tajnika Nužeja Tolmajerja (oba sta tudi sodelovala kot tekmovalca „tabula rasa“), poslovodnega tajnika NSKS, Franca Wedeniga, zastopnika NT, podpredsednika ZSO, Ludvika Ogrisa, posebno pa občinskega odbornika ter predstavnika EL-Železna Kapla, Lada Hainžiča.

Nato so zapele kose, nekatere bolj sladko, druge spet nekoliko „pokasto“ — vse pa pogumno, da je bilo v veselje koscem, kot tudi številnim domačim gledalcem.

Tekmovali niso samo domači kosci, prišli so celo iz Nizozemske in iz Jugoslavije, skratka, tekma je bila mednarodna. „Najhujši“ kosci pa so prišli s Suhe: Kamnikovi, pd. Šalekarjevi so tekmovali s koso, da je bilo strah in groza. Tako jim je tudi uspelo, odnesti tri prve pokale.

Kljub temu Obirčani niso bili slabši kosci. Posebno se je odrezal Milan Hribar, lastnik Jerebovega travnika, kar pa naj ne pomeni, da so „pustili“ ostali Obirčani same

darsko kot tudi politično postaviti na noge, zgraditi močne temelje. Za to pa je potrebna izobrazba. Tako bo zagotovljen procvit in razcvit koroških Slovencev. Zaupati pa moramo v lastno moč in imeti lastno politično zastopstvo ter ohraniti složnost. Kajti samo v slogi je moč.“

Pripravil Franc Wakounig

Pavle Zidar:

TEKOČI RAČUN

Čakali so samo še, da jim Zorica zaupa vzrok za to drago počastitev. Vanjo so bili uprti vsi pogledi, polni ljubeznivega lesketanja.

Naposled se je Zorica odkašljala v serveto, da je udušila svoj bolestni zven. Vstala in se žalostno zazrla v sodelavce.

Ta pripoved naj bi bila čisto zadnji poobedeček, razkril naj bi jim bil vzrok počastitve, zato so bili že pošteno nestrpni; kar tresli so se, kaj neki bo padlo iz njenega zamolklega molka.

Rekla je: Tole, prijatelji moji, je bila sedmina.

Vsi so se začudili. Slišali so se ohi in ehi, pa Zorica ne . . . ne . . . ne . . . !

Tako je, kakor sem rekla, je neizprosno nadaljevala Zorica. Zame je žal prišel čas. Sicer pa ni nič skritega. Moja telesna sprememba je vsem razvidna. Ne delajte se slepe, ko niste.

gvišno, ko umreš in te v nobenem kotu ni več, so postali kar nekam manjši in tanjši.

Sočutno so začeli pomilovati kolegice, ki jim je priredila tako lepo sedmino, na kateri je sodelovala tudi sama kot jedec in kot pivec.

Začeli so tiho, ubrano in čustveno prepevati tisto: Gini, suza moja, gini . . .

V enem od naslednjih dni pa je z napotnico odšla na onkološki inštitut z diagnozo, ki ji jo je napisal že ostareli ambulantni zdravnik, katerega je toliko časa prepričevala, da ima raka, da je popustil tudi on, in napisal, da ga ima.

V čakalnici, kjer je bilo polno pacientov, je molče sedla v kot in začela čakati, da pride na vrsto.

Ljudje tu so samo šepetali.

(Duša v teh prostorih je galeb, ki ne more vzleteti na sinje ozadje neba.)

Nekdo, ki je ravnokar prišel iz ordinacije, je imel obraz ves ožarjen od krvi, vsi so videli, da nima raka, on pa je vsem na ves glas sporočil dve besedi: Imam ga. In še bolj zardel.

Ali je kaj takega mogoče, je premišljevala v kotu Zorica, veseliti se svojega konca!

Gledala je za odhajajočim moškim, ki je vsem veselo sporočil najbolj žalostno novico o sebi.

Zorica je prišla na vrsto šele pozno popoldne.

Zdravnica jo je povabila, naj sede na vrtljiv stolček, ki ji je ves čas, ob vsakem premiku, uhajal spod sedala.

Še zmeraj je brala napotnico.

Potem pa se je začelo dolgo in mučno spraševanje po občutkih, po znamenjih; Zorica se je morala tudi sleči; zdravnica ji je otipala trebuh; v njem je ob dotiku takoj nekaj oživelo; segla je po stetoskopu in ukazala Zorici, naj malo leže na ginekološko mizo.

Mrzel dotik je še bolj razdražil tisto, kar je bilo v trebuhu.

Koliko ste že stari? jo je vprašala. Petinštirideset, je zdihihnila Zorica.

A toliko že, no ja, no ja, še bo šlo . . . še, noseči ste, gospa.

Kako! je bruhnila Zorica.

Tako kakor vsaka, je odgovorila zdravnica.

Potem ni . . .

. . . ni . . . rak; kje pa; kje pa; dajte no; tale vaš dr. Pevc nam pošilja vse sorte kot raka; navajeni smo ga že, veste.

Ampak jaz sem imela splav, gospa doktor, je hlastnila Zorica, in sem bila dolgo, dolgo . . .

. . . jalova . . .

. . . ja, popolnoma, z možem sva se zaradi tega tudi razšla; kronično vneti jajcevodi in jajčniki; s šestnaj-

stim sem imela splav . . . gospa doktor . . . kako da sem zdaj . . . zanosila?

Veste, v naravi se dogajajo vse mogoče reči, je odgovorila zdravnica; lahko ste res imeli — ali imate — vnete tube, en jajčnik pa je, kakor vidite, znenada spregovoril kakor ugasil vulkan, pri ovulaciji pa je jajčece opisalo pot, ki je malo neobičajna, šlo je prek trebuha kakor zvezdni utrinek, po notranji strani, seveda, in vdrla skozi maternico, kakor vdru v ureter, recimo, bakterije; saj ste imeli odnose, kajne?

Zorica je zardela. Bodite srečni! je rekla zdravnica in poupsala stetoskop v roki.

Saj sem, sem, ampak, ali je to mogoče, po tridesetih letih skoraj . . .

Ali vam ni znano, da je St. Helen, vulkan, stopetdeset let molčal?

O ja, je!

Kar lepo se oblecite, gospa, otrok v vas je malce počasen, bi rekla, odziva se leno, ampak zanesljivo je tam notri otrok.

Oh, kako sem vesela! je bruhnila Zorica.

Zdravnica se ji je nasmehnila in napisala v odgovor dr. Pevcu, da je pacientka noseča, zganila dvakrat sporočilo in ji ga ponudila v odprti ovojnici.

Na Obirskem so zapele kose

38 koscev, nad 150 navijačev se je zbralo na Jerebovem travniku na Obirskem.

„poke“. Treba je še reči, da se niso odrezali samo „stari“, izkušeni kosci, temveč tudi mladi, katerih je bilo veliko na Jerebovem travniku. Vsi so prepričljivo pokazali, kaj znajo oz., da jim kosa ni „tuj instrument“ in tako sodniki (Hanzi Pavlič, Metod Olip, prof. Zerzer) pravzaprav niso imeli posebnih težav.

No, pozabiti pa tudi ne smemo domačih muzikantov, namreč Šimeja Durnika, Otmarja Artača, Miho Ošino ter Pepija Podgorška. Slišali smo jih že na srečanju vižarjev v Selah. Tudi v nedeljo so zaigrali, kot če bi se vtila „instrumentalna ploha“ (Wolkenbruch). Skratka: prireditve je bila lepa in uspešna, Rudiju in njegovim številnim sodelavcem pa želimo še veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Fantje: 12—18 let

1. Dietmar Paulitsch, 2. Helmut Božič, 3. Milan Hribar ml., 4. Peter Ha-

derlap, 5. Izidor Karničar, 6. Hanzi Piskernik.

Moški: 19.—50 let

1. Gerhard Kamnik, 2. Milan Hribar, 3. Herbert Kogoj, 4. Pepi Karničar, 5. Vincenc Paulitsch, 6. Nužej Tolmajer, 7. Willi Urschitz, 8. prof. dr. Janko Zerzer, 9. Berti Kutschnig, 10. Otmar Artač, 11. Hanzi Paulitsch, 12. Daniel Piskernik, 13. Ernst Paradiž, 14. Otto Strugger, 15. Jozi Karničar.

Starostna moški:

1. Johan Kamnik, 2. Jakob Smrtnik, 3. Rudi Čertov, 4. Franc Urschitz, 5. Hanza Brumnik, 6. Hanza Mak, 7. Šimej Durnik, 8. Ivan Paradiž.

Ženske:

1. Maria Kamnik, 2. Greti Kutschnig, 3. Ida Riegelnik, 4. Beti Karničar, 5. Pavla Lorberg, 6. Maria Oster, 7. Ana Dovjak, 8. Ančka Rappold, 9. Maria Hribar.

Slovenska družina v Celovcu išče starejšo gospo za varstvo otroka in majhna opravila v gospodinjstvu. Interesentke naj se telefonsko javijo pod številko 34 56 45 od 19. ure naprej.

Iščemo najemnika za stanovanje (46 m²). Interesenti naj se čim prej javijo na: Posojilnico Št. Jakob, tel.: 04253/314

Ko je Zorica izstopila iz ordinacije, je bilo tam še zmeraj nekaj pacientov, vsi so se s pogledi zagreblj vanjo. Iz oči se jim je cedilo nekaj rumeno rjavega.

Zorica pa se jim je nasmehnila in rekla, kakor pred več urami tisti moški: Imam ga.

Risji pogledi so popustili.

Odšla je v prvi mrak, dehteč po zelenecih kostanjih.

Otrok v nji se je prebudil in pobobnal z nožicami po maternični steni, da je zapela kakor zvon, gor do ušes, v sam vrh glave.

Čez nekaj mesecev se je pricmeril iz nje pobič, nekam zlateničasto mil, droben, in z jokom kot napev slavčka; prestregel ga ji je isti ginekolog, ki ji je prvega izsesal iz nje pred skoraj devetindvajsetimi leti. Zdaj je bil ginekolog že v letih, morda že v penziji in je hodil samo še pomagat.

Ta jo je takoj po porodu vprašal, kako bo otroku ime, da bi ime zapisal k priimku; odgovorila mu je, da mu bo ime Veselje.

Zdravnik si je snel očala oziroma začel ugibati, ali je sploh normalna. Tega ne morem zapisati kot ime, je pojasnil čisto resno; otroci morajo imeti imena in ne poimenovanja po

maternih čustvih. Recite kaj bolj stvarnega!

Potem naj bo pa Marko.

To pa ja, Marko pa . . . je rekel ginekolog in začel pisati.

Ali se me nič več ne spomnite, gospod doktor? ga je vprašala. Vse jo je še bolelo od porodnih bolečin in je jecala.

Ali bi se vas mar moral? je vprašal ginekolog.

Mogoče pa? je odgovorila.

Kdo pa ste potem, če smem vprašati? je le spraval iz sebe.

Pred devetindvajsetimi leti ste mi naredili splav, je odgovorila.

O-joj, je odvrnil in se zasmel, koliko smo jih od takrat že, in koliko ji še bomo . . . Ne, ne spomnim se vas več in ne zamerite mi!

Čez deset dni se je s svojim Markcem vrnila k svoji ostareli materi. Razvila ji ga je, da ga je videla nagega, kako maše z nožicami.

Jejdetaná, je rekla mama, tak je, kakor mali Mojzes v tisti košarici v nilskem trstičju, ko ga je našla farao-nova hči.

Skup sta vdihovali njegov blagi vonj in se veselili otroka, ki je prinesel v njuna srca nemir krvi.

Konec

1 AVSTRIJA

PETEK, 17. septembra 1982: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Deroče vode — 12.15 HFK — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 18.00 Pan-optikum — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Derik — 21.15 Modna revija — 21.20 Operni koktajl — 22.10 Šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 18. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Panorama — 11.25 Arheologija biblije — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.25 Gora vabi — 17.00 Od otrok za otroke — 17.30 Fliper — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Caterina! — 21.50 Šport — 22.10 Danes zvečer — 22.55 Poročila.

NEDELJA, 19. septembra: 11.00 Ura tiska — 12.00 Vizualna izobrazba — 15.05 Očarljiva dežela — 16.45 Žabji kralj — 17.15 Risanka — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi

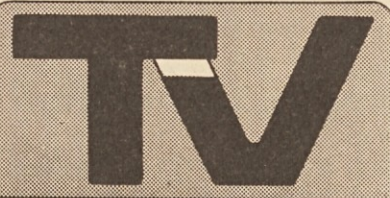
— 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Skromni genij — 21.45 Šport — 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 20. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Pogled v lonec — 10.00 Šolska TV — 10.30 Pošta — 11.55 Iskanje sreče — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.05 Kaz & Co — 21.50 Šport — 22.25 Poročila.

TOREK, 21. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Očarljiva dežela — 12.15 Šport ob ponedeljkih (pon.) — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dick Turpin — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.30 Videoteka — 22.05 „Metternichova 12“ — 23.05 Poročila.

SREDA, 22. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Fort Laramie — 11.45 Argumenti (pon.) — 13.00 Poročila — 17.00 Risanka — 17.30 Pionkijo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska inšpekcija — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zadnji poljub — 21.55 Poročila.

ČETRTEK, 23. septembra: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Gora vabi — 12.10 Risanka — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Pet prijateljev — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za

mizo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Skag — 21.05 Trije umetniki iz Zgornje Avstrije — 21.50 Večerni šport — 22.40 Poročila.

2 AVSTRIJA

PETEK, 17. septembra: 17.30 Vizualna izobrazba — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Po razpihanih sledovih — 21.00 Raziskavanja — 21.15 Modna revija — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Vikingi — 0.10 Poročila.

SOBOTA, 18. septembra: 15.50 Koncert — 17.00 Dunaj in glasba — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Nogomet — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 Kartuzija Parme — 22.15 Vprašanja kristjana — 22.20 S smrtjo v stiku — 23.50 Sto mojstrskih del — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 19. septembra: 16.00 Športno popoldne — 17.15 Kulturno srečanje v Salzkammergut — 18.00 Koroška — international 1982 — 19.00 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.50 Apopos film — 22.35 Soap — 23.00 Sto mojstrskih del — 23.10 Poročila.

PONEDELJEK, 20. septembra: 18.00 Znanje danes — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Tako in nič drugače — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 American graffiti — 0.05 Poročila.

TOREK, 21. septembra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Alfred na potovanju — 21.03 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 22. septembra: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Kulturni žurnal ob sredah — 22.50 Umetnine — 23.40 Poročila.

ČETRTEK, 23. septembra: 17.45 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Lou grant — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Narodnozabavni večer — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1 LJUBLJANA

PETEK, 17. septembra: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 17.30 Poročila — 17.35 Begunec — 18.05 Čez tri gore — 18.30 Obzornik — 18.45 Otok in promet — 19.05 Ekonomska terminologija — 19.15 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Fantje s Hill Streeta — 20.50 Ne prezrite — 21.05 Zgodbe iz delavnice — 21.45 Spremljajmo-sodelujmo — 21.55 Nočni kino: Lenny — 23.40 Poročila.

SOBOTA, 18. septembra: 8.00 Poročila — 8.05 Zbis: Steklarska pravljica — 8.20 Ciciban, dober dan — 8.35 Begunec — 9.05 Pustolovščina — 9.35 Gusarji kapitana Gancha — 10.00 Novo vznemirja — 11.00 Pred izbiro poklica — 11.30 Včeraj . . . za jutri — 12.05 Poročila — 15.25 Nogomet: Velež: Vojvodina — 17.15 Maščevanje Sonnyja Leeja — 18.45 Naš kraj: Plešivec — 19.00 Zlata ptica — 19.10 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Hunter — 21.15 Zrcalo tedna — 21.30 Človekova glasba — 22.25 Poročila.

NEDELJA, 19. septembra: 9.45 Poročila — 9.50 Živ, žav — 10.45 Ofenziva — 11.40 TV kažipot — 12.00 Narodna glasba — 12.30 Kmetijska oddaja — 13.30 Poročila — 15.00 Pesem v pesmi — 15.55 Poročila — 16.00 SP v dviganju uteži — 17.05 Športna poročila — 17.20 Dr. Jekyl in gospod Hyde — 19.10 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Tamburaši — 21.10 Športni pregled — 21.40 Človek brez meja — 22.10 Poročila.

PONEDELJEK, 20. septembra: 8.35 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Jeziki narodnosti — 10.35 TV v šoli — 16.55 Poročila — 17.00 Novo vznemirja — 18.00 Makedonski muzeji — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladi upi — 19.15 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Sestri — 21.15 Ali se med seboj dovolj poznamo — 22.15 V znamenju.

TOREK, 21. septembra: 8.35 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Književnost v NOB — 10.35 TV v šoli — 17.20 Poročila — 17.25 Mali pingvin — 17.40 Pisani svet — 18.10 Kitajska — 18.30 Obzornik — 18.45 Čas, ki živi — 19.15 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Aktualno — 21.05 Berlin — Alexanderplatz — 22.05 V znamenju.

SREDA, 22. septembra: 8.35 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Učenci v samoupravni družbi — 10.35 TV v šoli — 17.40 Poročila — 17.45 Ciciban, dober dan — 18.00 Gusarji kapitana Gancha — 18.30 Obzornik — 18.45 Od vsakega jutra raste dan — 19.15 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna: Gaijin — 21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.50 Miniature — 22.05 V znamenju.

ČETRTEK, 23. septembra: 8.35 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Človekovo telo — 10.35 TV v šoli — 17.15 Poročila — 17.20 Zbis: Kovaška pravljica — 17.35 Zapisi za mlade — 18.10 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Po sledih napredka — 19.15 Risanka — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Koncert simfoničnega orkestra slovenske filharmonije

2 LJUBLJANA

PETEK, 17. septembra: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Mali svet — 18.15 Beseda mladim — 18.45 Glasba, čas, ljudje — 19.30 TVD — 20.00 Slavnostni koncert ob 600 letnici mesta Herceg Novi — 21.05 Zagrebška panorama — 21.20 Vidiki

SOBOTA, 18. septembra: 16.30 Otroška predstava — 17.30 Kapelski kresovi — 18.45 Ljudska ustvarjalnost — 19.30 TVD — 20.00 Glasbeni oder — 20.30 Poezija — 21.05 Poročila

NEDELJA, 19. septembra: 15.45 Črni Jack — 17.30 Nedeljsko popoldne — 19.00 Risanke — 19.30 TVD — 20.00 Čas Jazza — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.05 Alpska saga — 22.35 SP v dviganju uteži.

PONEDELJEK, 20. septembra: 17.30 TVD — 17.40 Pet petelinčkov — 18.00 „Cepelepeletilica“ — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Premor — 19.00 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost in mi — 20.45 Zagrebška panorama

TOREK, 21. septembra: 17.30 TVD — 17.45 Mi in televizija — 18.15 Odprta knjiga — 18.45 Prijatelj glasbe — 19.30 TVD — 20.00 Folkparada — 20.45 Čas podvigov

SREDA, 22. septembra: 17.30 TVD — 17.45 Padla z neba — 18.15 Aktualnosti — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Zabavna sredi — 21.00 SP v dviganju uteži.

ČETRTEK, 23. septembra: 17.30 TVD — 17.45 Otroška oddaja — 18.15 Znanost — 18.45 Humor Vojvodine — 19.30 TVD

SAK uspešno branil 1. mesto!

V nadaljevanju nogometnega prvenstva vzhodne podlige je Slovenski atletski klub v Žrelcu uspešno branil prvo mesto na lestvici. Slovenski nogometaši so premagali svojega nasprotnika s 3:1 (2:1). Najvišjo zmago kola pa je slavila enajsterica iz Dobre vasi, ki je v podjunskega derbija premagala Sinčo vas kar s 6:0. Grabštanj je podlegel celovškemu ASV 3:1 in je tako še vedno na zadnjem mestu lestvice. Možberk je premagal Velikovec (3:1), prav tako je KAC „odnesel“ proti Wolfsbergu obe točki. Šmihel je na domačem igrišču remiziral proti Brežam (1:1).

Slovenski atletski klub je imel z enajsterico iz Žrelca doslej „bolj slabe izkušnje“. Gledalci in igralci se še gotovo dobro spominjajo lanskoletne tekme med omenjenima moštvoma v Žrelcu, ko je sodnik izključil kar tri igralce. Niso pa to edine slabe izkušnje; doslej je SAK namreč uspelo premagati enajsterico iz Žrelca le enkrat. Vrh tega pa je publika v Žrelcu gotovo ena najmanj discipliniranih, da sploh ne govorimo o grdih psokah, ki so jih morali poslušati naši nogometaši.

Slovenski atletski klub je tokrat moral nastopiti brez Luschniga, ki ga je nogometna zveza zaradi rdečega kartona na tekmi proti ASV kaznovala. SAK bo moral igrati tudi naslednjo tekmo brez Luschniga. Manjkal pa je tudi Miha Kreutz.

V nedeljo pa je SAK dokazal, da zna igrati in zmagati tudi takrat, ko izpade ta ali oni igralec.

Zopet je igral Zablatnik, ki si je na tekmi proti Šmihelu zlomil palec na nogi.

Slovenska enajsterica je tekmo začela odlično: že v drugi minuti je Hobel s krasnim zadetkom poskrbel za vodstvo. Po zadetku so se napadi slovenskega moštva nadaljevali, nasprotnik je le redko našel pot do vrat Mrkuna, ki je svoje delo opravljal dobro. Še pred polčasom pa je Lazarevič drugič zatresel mrežo nasprotnikovih vrat. Z rezultatom 2:0 za goste, sta enajsterici zamenjali strani. Tik pred polčasom je moral z igrišča Woschitz, potem ko je nesrečno trčil z nasprotnim igralcem. Woschitz

se je v odmoru zopet opomogel in je v drugi polovici zopet lahko igral. Iz prostega strela je nasprotnik skrajšal v začetku drugega polčasa na 2:1. Toda SAK si igre ni pustil več iztrgati iz rok. Po lepi soloakciji Salkiča je Polanšek v 72. minuti poskrbel za končni rezultat 3:1.

Tako je SAK uspešno nadaljeval prvenstvo in branil prvo mesto na lestvici. Nedeljsko tekmo v Žrelcu je sodil sodnik Clermont, ki je svojo nalogo opravil odlično.

Tokrat je Slovenski atletski klub odnesel iz Žrelca kar štiri točke. V predtekmi je SAK pod 23 premagal nasprotnika z 2:1.

Postava SAK: Mrkun, Perč, Sadjak, Lampichler, Woschitz, Salkič, Zablatnik (Pandel), Velik, Lazarevič, Polanšek, Hobel.

„Akcija 1000 x 200“

Vsem, ki ste z Vašim prispevkom že podprli Slovenski atletski klub, se prav lepo zahvaljujemo. Denar, ki ste ga prenakazali na naš konto, smo že izročili vodstvu SAK.

Vse tiste pa, ki doslej še niste podprli akcije Našega tednika „1000 x 200“, pa prosimo, da to, če je le mogoče, storite. Z Vašim prispevkom podpirate uspešni Slovenski atletski klub, ki je pomoči potreben in ki podpora tudi zasluži.

Slovenski atletski klub se Vam bo zahvalil za Vašo dobrohotno podporo z dobrim in uspešnim delom.

Prosimo, nakažite Vašo podporo na Zvezo slovenskih zadrug, kto. št. 33472, Akcija Našega tednika „1000 x 200“. Že vnaprej se Vam prav prisrčno zahvaljujemo.

**Naš športni reporter
piše mag. Mirko Oraže**

„Česar se Janezek ne nauči, tega se tudi Janez ne bo!“ Ta pregovor velja tudi v nogometu in kot sem že napovedal v zadnjem komentarju (2. 9. 82), hočem v tem prispevku nakazati „idealno“ pot, ki vodi do „perfektnega“ nogometaša.

Ker je to področje zelo obširno, se zavedam nepopolnosti tega komentarja, vendar bom skušal prinesiti najvažnejše in v strnjeni obliki.

sebnost, da najmlajši pionirji (7–9 letni) igrajo samo na eni polovici normalnega igrišča počez in na manjše gole. Igra samo 7:7 igralcev.

Odločilnega značaja za nadaljnjo pot otroka pa je naslednja doba, kjer si pridobi temelje nogometa. Na koncu te dobe naj bi „šolar“ obvladal vse elemente tehnike, kajti pozneje — izkušnje to dokazujejo — je to skoraj nemogoče nadoknaditi.

sti otroci, ki so športno dobro stremenirani in živijo v skupini, ta čas najboljšo premostijo. Če gledamo nogomet iz tega zornega kota, potem gotovo ni slabo, če se otrok udejstvuje v kakem nogometnem klubu.

Kar zadeva trening, pa je v tem obdobju treba forsirati predvsem kombinacije v igri, tehniko in splošne telesne vaje.

Glavno delo pri „mladincih“ pa je v tem, da se zboljša tehnika, kondicija, taktika, forsirati pa je treba igro z žogo in brez nje. Intenzivno delo z žogo pa vodi do popolnega obvladanja žoge. Kondicijski elementi so takšni, kot pri prvem moštvu, samo primerni „mladincem“.

Pri „juniorjih“ je trening v bistvu takšen, kot pri prvem moštvu. Upam, da sem dal s temi pičlimi podatki vpogled v delo z mladino in koliko trdega in premišljenega dela je za to potrebnega.

Omenil bi v tej zvezi še nekaj zelo važnega, namreč, da je nujno, da se v vseh skupinah vedno pravilno trenira, posebno tehniko. Prav tu se delajo velike napake, kajti kar se igralec tja do 16. leta nauči, posebno tehnike, to mu tudi ostane. Seveda mu ostanejo tudi napake, ki se jih je priučil, če je treniral v klubu, zaradi trenerjevega neznanja. Prav zato je zelo važno, da imajo nogometni klubi tudi za naraščaj kvalificirane trenerje — idealizem sam je premalo. Mislim, da je pravilno učenje tehnike ena najvažnejših točk pri delu z mladino.

Za konec pa samo še to: upam, da sem moj cilj, ki sem ga navedel že v zadnjem komentarju, dosegel in kdor se želi v ta problem bolj poglobiti, naj si nabavi primerno literaturo — za vsakega navijača prav gotovo interesantno čtivo.

Ob robu povedano

NT je v neki glosi kritiziral dejstvo, da župan Sadjak na otvoritev globaškega muzeja ni povabil zastopnikov osrednjih organizacij. Sadjaka je ta kritika očitno zelo zabolela. V daljšem pogovoru z urednikom ORF Mirkom Bogatajem je Našemu tedniku očital, da mdr. „zavajamo bralce z nestvarnim tolmačenjem“. Pa ne samo to: Sadjak hoče očitno ponavljati to, kar smo od Wagnerja že nešteto krat slišali — da slovenski osrednji organizaciji ne predstavljata resničnega zastopstva koroških Slovencev. Glede tega pogovora smo poslali slovenskemu radiu izjavo, ki je bila zadnji tork tudi objavljena. Izjava se je glasila:

Čeprav smo dali globaškemu županu Albertu Sadjaku možnost, da

župan Sadjak tako razburja in ne razumemo njegovih napadov na uredništvo ter funkcionarje lastnika Našega tednika.

Če župan Sadjak vidi v izvoljenih predstavnikih koroških Slovencev ter uredništvu glasila Narodnega sveta „užaljene funkcionarje“, „kratkovidne pisce“, „razne anonimne ljudi ali funkcionarje, ki ne prenesejo složnosti in harmonije med narodoma“, če torej Sadjak napada osebno in polemično — kako more isti župan hkrati trditi, da hoče služiti složnosti, sodelovanju ter mirnemu sožitju v našem obmejnem področju?

Na vprašanje zastopstva koroških Slovencev pa je odgovoril Klub slovenskih občinskih odbornikov:

Klub slovenskih občinskih odbornikov, ki združuje nad 80 izvoljenih mandatarjev in namestnikov na celotnem dvojezičnem ozemlju ugo-

Sadjak se razburja

zavzame v Našem tedniku stališče, se je kljub temu zadnji petek v pogovoru z urednikom celovškega radia Mirkom Bogatajem razburjal, ker je Naš tednik kritiziral dejstvo, da župan Sadjak na slovesno otvoritev globaškega muzeja ni povabil zastopnikov koroških Slovencev oz. slovenskih osrednjih organizacij. Zelo obžalujemo dejstvo, da je župan odklonil možnost odgovora na kratko gloslo v Našem tedniku in je vključil slovenske oddaje celovškega radia za polemiko z Našim tednikom.

Sadjak trdi v omenjenem pogovoru, da ni imel možnosti, povabiti zastopnike koroških Slovencev na otvoritev globaškega muzeja, ker „so bila vabila pisana v direkciji deželnega muzeja v Celovcu“. To seveda ne drži, ker je kot predsednik Zgodovinskega društva prijatelj Heme in Juene imel možnost, sam povabiti 30 gostov. To nam je med drugim potrdil vodja Koroškega deželnega muzeja univ. doc. dr. Piccolini. Zato se tudi čudimo, zakaj se

tavilja: Vsi poizkusi, da bi odrekli osrednjima organizacijama — NSKS in ZSO — pravico do zastopstva manjšine, so se že v preteklosti klavrno izjalovili.

Zato se čudimo tem bolj, da smo ravno v slovenskih oddajah celovškega radia slišali v zvezi z neko polemiko izjavo nekega župana, ki stremijo v to smer, da se odreka Narodnemu svetu in Zvezi slovenskih organizacij pravica do zastopstva manjšine. Izvoljeni slovenski občinski odborniki in njihovi namestniki ugotavljajo, da imata edinole NSKS in ZSO po vseh merodajnih mednarodnih pravilih in členu 7 ADP pravico in dolžnost do zastopstva slovenske narodne skupnosti v vseh narodnih zadevah.

To je najboljši odgovor na Sadjakove „teorije“. Pa se naj bivši urednik NT še tako razburja in nakuha — slovenske osrednje organizacije predstavljajo in bodo predstavljale edino zastopstvo slovenske narodne skupnosti. In ne tisti, ki jim je neka stranka vse, narod pa deveta briga.

V nedeljo je bil gorjanski žegen

V nedeljo je bil gorjanski žegen. V vaseh, ki padejo pod gorjanski zvon, to so Gorjane, Zahomc in Drevlje, je bilo ta dan tradicionalno štehanje, ki vselej privedi tudi precej gledalcev.

Z glasbo so prišla dekleta in fantovske konte h gorjanski cerkvi, kjer je bila maša. Vsaka vas je prišla posebej. Po maši so dekleta in kontovci šli domov, kjer je bilo popoldan štehanje. V Zahomcu je bilo precej drenja, a pred težkimi kmečkimi konji, po večini kobilami, so gledalci kaj kmalu štrknili na stran. Šest zahomških fantov se je lotilo čebra in skušalo dobiti krancelj, ki ga predajajo dekleta. Precejkrat so zdrveli kontovci mimo čebra, ki je zdržal številne udarce s kijem, preden se je sesul.

Pod lipo so potem moški peli pesem za prvi rej, kontovci in dekleta pa so ga plesali.

V Zahomcu je štehanje še povsem slovensko. V Drevljah je samo še pesem za prvi rej slovenska, drugo pa je že ponemčeno. V koroških turističnih perspektiv in tudi nekaterih „znanstvenih“ prispevkih piše, da je menda tisti „gailtola rajta“ štehanjska pesem. Najboljši poznavalec štehanja, domačin Niko Kriegl pa je dejal, da ta pesem nikomur ni znana. V Zahomcu oz. pri gorjanskem žegnu te pesmi nikoli ne pojejo oz. je niso peli.

Po štehanju so domačini povabili sovje prijatelje na dom, kjer so jih pogostili. V gostilni pri Miloniku pa je igrala muzika in mlado ter staro se je zavrtelo, prav tako pa je igrala glasba tudi v Drevljah in Gorjanah. (Več bomo o štehanju poročali v naslednji številki Našega tednika)

Delo z mladino

Da bo snov bolj pregledna, bom najprej nakazal, v kakšne starostne skupine naraščaj delimo:

1. pionirje (7–11 letni) — starost navajanja
2. šolarje (11–14 letni) — starost pridobitve temeljev nogometa
3. mladince (14–16 letni) — starost zmogljivosti
4. juniorje (16–18 letni) — starost največje zmogljivosti.

Če si pogledamo najprej „pionirje“ oz. starost navajanja, potem že beseda navajanje pove, da je to čas, ko se otrok navadi, prilagodi na „kotalečo, skakajočo, letečo“ žogo. To se upošteva tudi pri treningu: največ časa se igra nogomet in podobne igre. V tej skupini je še ta po-

Starost pridobitve temeljev nogometa lahko delimo v dve obdobji. V prvem obdobju je za otroka še vedno najglavnejše doživetje igre, ki pa dobiva že neke oblike. „Šolarji“ v tej starosti radi posnejamo „starje“, zato so tudi pripravljani trenirati, ker hočejo dobro streljati, preigrati itd. poleg tega pa so tudi telesno izenačeni. V tem času „šolarji“ pridobijo temelje nogometa: tehniko, razdelitev na igrišču, da je treba nasprotnika kriti, žogi nasproti steči, se prosto postaviti itd.

Drugo obdobje (13–14 letni) pa je bolj problematično, kajti v ta čas pade doba dozorevanja. Važno je, da trener ta čas pri igralcu spozna in primerno ukrepa. Ugotovili so tudi, da ti-